

12

Jsem příznivec maximální transparentnosti statistiky

16

Sociální výdaje rostou

24

Nejvíce se bojíme toho, co neznáme

26

Rok 2017 byl pro českou ekonomiku úspěšný

30

Mají vyšší vzdělání, ale pořád berou méně

STATISTIKA&MY

ČASOPIS ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

04 | 2018 – ROČNÍK 8

TÉMA

Cizinci

- V Česku žije a pracuje půl milionu cizinců
- Cizinců s trvalým pobytem přibýlo
- Cizinci v seniorském věku
- Doplnková ochrana je pouze dočasným statutem

496 413 cizinců

pobývalo k 31. prosinci 2016
na území ČR

Podíl cizinců na celkové populaci ČR roste. V roce 2016 dosáhl 4,5 % a v mezinárodním srovnání tak zařadil Česko na 19. místo v rámci zemí Evropské unie.

ČSÚ na Twitteru

Česká i světová statistika
na Twitteru

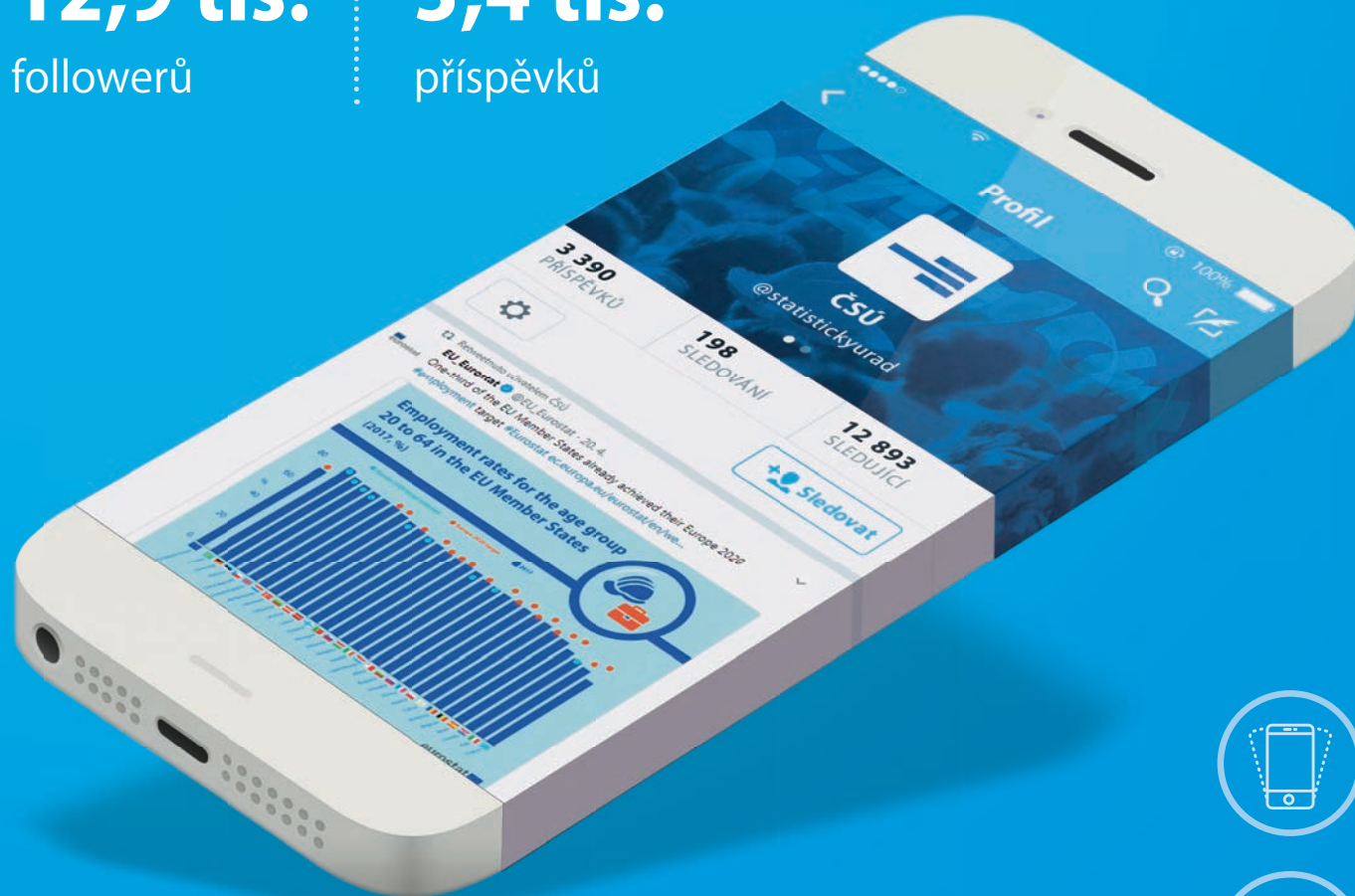
12,9 tis.

followerů

3,4 tis.

příspěvků

Sledujte nás na Twitteru, a neuteče vám
žádná zásadní novinka ze světa statistiky.

twitter.com/statistickyurad

Časopis pro odborníky i osvětlu

Časopis Statistika&My opět bodoval ve Zlatém středníku. V soutěži, která hodnotí firemní tiskoviny, získal v dubnu 3. místo v kategorii G2C – časopis a noviny veřejné a státní správy. V této soutěži, kterou každoročně vyhlašuje oborové sdružení PR Klub s cílem zlepšovat a posouvat oblast firemních médií, uspěl časopis již sedmým rokem. Letos se do ní přihlásilo 165 titulů, které hodnotilo 46 odborníků. Časopis Českého statistického úřadu patří již tradičně mezi oceňovaná firemní periodika. Úspěch pravidelně zaznamenává i v soutěži Fénix content marketing. V ČSÚ jsme na to velmi pyšní, neboť časopis od počátku připravují samotní zaměstnanci Úřadu. Velký dík proto patří všem autorům, grafikům a dalším spolupracovníkům, kteří srozumitelným způsobem informují čtenáře o ekonomickém, sociálním, environmentálním a demografickém vývoji v Česku i ve světě.

V aktuálním vydání jsme se zaměřili na prezentaci statistických údajů o cizincích v ČR včetně hledání odpovědi na otázku jejich přínosu v anketě nebo rozhovoru se socioložkami Lenkou Formánkovou a Martou Lopatkovou. V analýzách jsme se podrobněji podívali na loňský vývoj tuzemské ekonomiky, růst cen či tržeb v dopravě a skladování. Srovnali jsme sociální výdaje v Evropské unii nebo mzdy žen a mužů v závislosti na jejich vzdělání. V časopise se také dočtete, jaké jsou rozdíly ve čtenářských návycích české populace nebo proč je dobré znát původ prezentovaných dat u výsledků všemožných průzkumů. Pod pokličku Úřadu tentokrát nahlédnete díky příspěvku místopředsedkyně Evy Krumpové o činnosti našich krajských správ v roce 2017. O prioritách v řízení statistických sekcí se pak více dozvíte v rozhovoru s novým místopředsedou Českého statistického úřadu Jaroslavem Sixtou.

Vážení čtenáři, přeji vám inspirativní čtení,

MICHAL NOVOTNÝ
šéfredaktor

STATISTIKA&MY

MĚSÍČNÍK ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU 04/2018
ROČNÍK 8, vychází 10x ročně

ADRESA REDAKCE: Český statistický úřad,
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
telefon: 274 054 248, e-mail: redakce@czso.cz

Jakékoli užití části nebo celku zde publikovaných informací je možné pouze za předpokladu uvedení zdroje (časopis ČSÚ Statistika&My).

REDAKCE: Michal Novotný (šéfredaktor), Alena Géblová (vedoucí redaktorka), Petra Báčová, Jan Ernest, Dalibor Holý, Eva Henzlerová, Tomáš Mládek, Jiří Novotný, Marie Průšová, Jaroslav Sixta, Karolína Sůkupová

REDAKČNÍ RADA: Ing. Josef Vlášek (předseda), Ing. Michal Novotný (místopředseda), doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D., Mgr. et Mgr. Alena Géblová, Ing. Eva Krumpová, Ing. Marek Rojíček, Ph.D., Egor Sidorov, Ph.D., Mgr. Jana Slavníková, Mgr. Irena Stupňánková, Ing. Pavla Trendová, Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.

LAYOUT ČASOPISU: Veronika Wölfelová, Jana Chocholoušová

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Jana Chocholoušová, Tomáš Kubašta
JAZYKOVÁ KOREKTURA: Věra Hrušková, Vladimír Salavec
FOTOGRAFIE: archiv ČSÚ, archiv Karla Havlíčka, shutterstock.com, foto ŠÚSR

TISK: Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.

VYDAVATEL: Český statistický úřad, www.statistikaamy.cz
ISSN 1804-7149, ev. č. MK ČR E 1992

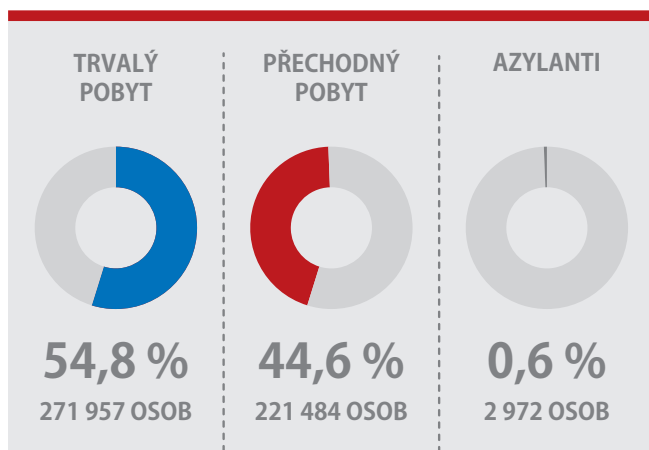
7

Novými členy České statistické rady se stali Karel Večeře, Jakub Fischer a Michaela Kleňhová.

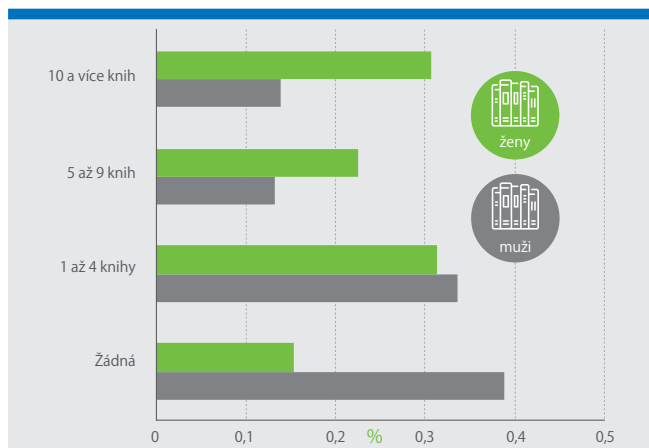
18

V Česku žije a pracuje půl milionu cizinců, v roce 2016 dosáhl jejich podíl 4,5 %, a tak zařadil Česko na 19. místo v EU.

32

Výsledky šetření Vzdělávání dospělých v České republice za rok 2016 potvrdily trendy v četbě knih. Ženy čtou více než muži.

TÉMA CIZINCI

- 18 V Česku žije a pracuje půl milionu cizinců
- 20 Cizinců s trvalým pobytem přibylo
- 22 Cizinci v seniorském věku
- 23 Doplnková ochrana je pouze dočasným statutem

UDÁLOSTI

- 6 Rojíček a Ballek o sčítání
- 6 Safe centrum chloubou Maďarů
- 6 První projekce penzijních závazků
- 7 Úřady V4 podepsaly memorandum
- 7 Novými členy Rady se stali Večeře, Fischer a Kleňhová
- 8 Jak si vedly krajské správy v roce 2017

ZE SVĚTA

- 10 I neřesti se dají měřit
- 11 Mít sourozence je stále normální
- 11 Muži mají více volného času než ženy
- 11 Mladí vzdávají studium

ROZHOVOR

- 12 Jsem příznivec maximální transparentnosti statistiky

STATISTIKA ODVĚTVÍ

- 14 V dopravě se daří všem

MAKROEKONOMIKA A FINANCE

- 16 Sociální výdaje rostou

ROZHOVOR

- 24 Nejvíce se bojíme toho, co neznáme

ANALÝZA

- 26 Rok 2017 byl pro českou ekonomiku úspěšný
- 28 Spotřebitelské ceny šly vloni nahoru

TRH PRÁCE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY

- 30 Mají vyšší vzdělání, ale pořád berou méně

LIDÉ A SPOLEČNOST

- 32 Více čtou ženy

O SLOŽITÉM JEDNODUŠE

- 38 Ptejme se na původ dat

Potřebujeme pracující cizince?

Z březnového výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění vyplynulo, že oproti loňskému roku klesl o šest procentních bodů na 58% počet Čechů, kteří stále vnímají nově příchozí cizince jako problém. Co si myslí o přínosu cizinců v naší společnosti odborníci?

LENKA FORMÁNKOVÁ
socioložka,
Sociologický ústav
AV ČR

DALIBOR HOLÝ
ředitel odboru statistiky
trhu práce a rovných
příležitostí ČSÚ

MARTA LOPATKOVÁ
doktorandka,
Filozofická fakulta
Univerzity Karlovy

DUŠAN DRBOHLAV
sociální geograf,
Přírodovědecká
fakulta UK

KAREL HAVLÍČEK
předseda Asociace
malých a středních
podniků a živnostníků
České republiky

Cizinci mohou vytvářet otevřenější společnost se širším rozhledem, protože jejich kultura v mnoha směrech ovlivňuje kulturu majoritní. V českém kontextu je prolínání kultur asi nejviditelnější v oblasti rychlého občerstvení. Už si na ulici nedáváme jenom langosy a bramboráky, ale také polévku Pho, kebab nebo pizzu. Zdá se to možná banální, ale to je jen příklad, jak se cizinecká kultura úspěšně vmísí do té majoritní. Na druhou stranu migrantské komunity vytvářejí tlak na utváření fungujících integračních politik. Bez nich se dostávají cizinci do izolace a sociálního vyloučení, což vede k růstu patologických jevů, jako jsou kriminalita, různé druhy závislostí, bezdomovectví a podobně.

Jak vám potvrdí ekologové, monokultury jsou náchylnější ke katastrofám. Pestrost, přítomnost cizorodých prvků a nutnost integrovat je podporuje vytváření imunity i v takovém organismu, jakým je lidská společnost. Navíc jsme dnes v situaci výrazného nedostatku pracovních sil. To, že nejsou nekvalifikovaní dělníci do laciných montoven, bychom my, občané, asi nepovažovali za problém. Česká ekonomika by se měla věnovat produkci s vyšší přidanou hodnotou. Jedno nám být nemůže, že nám chybí vysoce kvalifikované síly, zejména zdravotnický personál, neobešli bychom se bez lékařů ze Slovenska. Pracující cizince tedy nezbytně potřebujeme.

Myslím, že zásadním přínosem cizinců v naší společnosti je uvědomění si, že na světě opravdu nejsme pouze my, ale i jiní lidé, kteří mají jiné hodnoty, jinak vypadají, jinak se projevují. Společné soužití nás učí toleranci a vzájemnému pochopení, které se přenáší do společnosti celkově. V současnosti, kdy během pár hodin můžeme být na jiném kontinentu, už není možné žít izolovaně od druhých. Naopak se musíme naučit žít spolu a za určitých podmínek přijímat ostatní, protože je to zkrátka nevyhnutelné. Vždyť bez vietnamské menšiny si už dnes nedovedeme představit žádné menší město nebo vesnici. Všichni nakupujeme v jejich „Potravinách“ či „Večerkách“ a pochutnáváme si na jejich jídle.

Jsem přesvědčen o tom, že přítomnost a aktivity cizinců v Česku jsou pro zemi obecně přínosné. Nejde pouze o jejich konkrétní pozitivní dopady hlavně při zaplňování různých mezer na trhu práce, ale jde zejména o to, že cizinci obohacují českou populaci o poznání nových způsobů myšlení, nových přístupů i dalších prvků často odlišných kultur. Pokud se potom s cizincem i osobně seznámíte a sdělíte jeho životní osudy, rozšiřujete své obzory a pronikáte do tajů neznámých a často exotických končin, aniž byste skutečně vycestovali. Cizinci se tak stávají nejlepšími učiteli geografie, ale především vyslanci poznání nového.

Jako každá vyspělá ekonomika se cizincům nevyhneme. Stáváme se bohatou společností a o řadu profesí nebude z řad našich obyvatel zájem. Bez ukrajinských dělníků by dnes nefungovalo stavebnictví, cizinci vypomáhají v maloobchodě nebo zpracovatelském průmyslu a třeba řezníky dnes lákáme až z Mongolska. Nejde ale jen o základní pozice, výpadek cizinců by měl negativní vliv například na lékařské služby, přínosem jsou i ve světě vědy. S jejich přílivem se musí vypořádat každá atraktivní země. Pokud se nejedná o proces živelny a ti, kteří k nám přicházejí, jsou připraveni pracovat a přizpůsobit se, pak bychom se tomu neměli bránit.

KRÁTCE

Místopředsdkyně ČSÚ Eva Krumpová se 19. a 20. dubna zúčastnila mezinárodní konference **o kybernetické bezpečnosti voleb** v Oslu.

Oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Jihlavě ve spolupráci s Městskou knihovnou v Jihlavě vystavovalo od 19. března do 6. dubna 2018 **plakáty z Minisčítání 2015**.

Předseda Marek Rojíček a místopředsdkyně Eva Krumpová byli 8. dubna v Brně hosty zasedání **26. sněmu Agrární komory ČR**.

V Národním archivu se 4. dubna konal **seminář o nařízení o ochraně osobních údajů**. Za Úřad se ho zúčastnil Jaromír Makovec, ředitel odboru bezpečnosti.

Čtyři obce si 1. dubna zvolily **nová zastupitelstva**. Mandát získalo 15 mužů a 11 žen. O výsledcích rozhodlo 67,6 % voličů. Další volby jsou vyhlášeny na 18. a 19. května. Jedná se o doplňovací volby do Senátu ve volebním obvodu č. 78 Zlín.

Rojíček a Ballek o sčítání

Nové vedení ČSÚ v rámci první zahraniční cesty do partnerské statistické instituce navštívilo Statistický úřad Slovenské republiky.

Schůzka se týkala zejména tří oblastí. Předsedové Marek Rojíček a Alexander Ballek se vzájemně informovali o postupu přípravy Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. V České republice byl již vytvořen návrh věcného záměru zákona, který byl předložen k následnému projednání vládě. Vláda Slovenské republiky v polovině

března schválila legislativní záměr zákona o sčítání. Diskuse se týkala i tzv. scanner dat, tedy využívání dat o cenách z informačních systémů obchodních řetězců. Čeští a slovenští statistici také debatovali o globalizaci a jejích dopadech na statistiku, například na zachycování transakcí nadnárodních společností.

SAFE CENTRUM CHLOUBOU MAĎARŮ

DNE 22. BŘEZNA VYSTOUPIL V PRAZE NA SEMINÁŘI PŘI CERGE-EI ZSOLT NÉMETH Z MAĎARSKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU.

Prezentace maďarského statistika Zsolta Németha se týkala přístupu výzkumných pracovníků k mikrodátům. Ve své přednášce se zaměřil na safe

centrum, které maďarský úřad provozuje. Představil zkušenosti s jeho fungováním a také dosavadní praxi se vzdáleným přístupem pro využívání chráněných mikrodát pro výzkumné účely. O měsíc později, 19. dubna, v rámci společného jednání statistických úřadů zemí V4 v Budapešti navštívil Marek Rojíček, předseda ČSÚ, maďarské safe centrum osobně.

PRVNÍ PROJEKCE PENZIJNÍCH ZÁVAZKŮ

KONCEM BŘEZNA ČSÚ POPRVÉ PUBLIKOVAL ÚDAJ O PENZIJNÍCH NÁROCÍCH DOMÁCNOSTÍ, A TO V SYSTÉMU NÁRODNÍCH ÚČTŮ.

Na konci roku 2015 dosáhly závazky 10,9 bil. Kč, což odpovídalo 237% podílu na HDP. K výpočtu údaje použil ČSÚ moderní nástroje ekonomické statistiky. Povinnost zpracovávat daný údaj

stanovil Eurostat všem členským státům. Penzijní závazky vyjadřují hodnotu důchodových nároků domácností. Jde o celkovou částku, která bude vyplacena lidem, kteří dosáhli nebo dosáhnou starobní penze. Většinu z celkových penzijních závazků tvoří nároky domácností v rámci prvního důchodového pilíře, tj. dávkového systému důchodového pojištění. Výše závazků je ovlivněna ekonomickými faktory a také počtem a stářím obyvatel.

Úřady V4 podepsaly memorandum

Statistické úřady zemí Visegrádské čtyřky 19. dubna v Budapešti přijaly memorandum o spolupráci.

◀ Vrcholní představitelé národních statistických úřadů při podpisu memoranda.

Dokument podepsali vrcholní představitelé národních statistických úřadů – za Česko Marek Rojíček, za Slovensko Alexander Ballek, za Polsko Grażyna Marciniak a za Maďarsko Gabriella Vukovich.

„Cílem je zintenzivnit spolupráci ve vybraných oblastech. Chceme společně pracovat na celkovém rozvoji, na modernizaci statistických procesů, na zvyšování kvality statistik a zdokonalování metodik,“ uvedl Marek Rojíček během summitu v Budapešti. Spolupráce se bude týkat například příprav Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 nebo využívání big dat.

Prvním výsledkem deklarované užší spolupráce je nová statistická publikace zaměřená na srovnání zemí Visegrádské skupiny. Státy V4

se rozkládají na území o rozloze 532,8 tis. km². Na začátku loňského roku v nich žilo 63,8 mil. obyvatel, tedy 12,5 % populace celé Evropské unie. Česko je druhým nejlidnatějším státem Visegrádské skupiny.

„Státy V4 patří k nejrychleji rostoucím ekonomikám EU. Celkově vloni vzrostl jejich hrubý domácí produkt o 4,3 %, zatímco v celé EU jen o 2,4 %. Příznivý ekonomický vývoj měl vliv i na výrazný pokles nezaměstnanosti. V loňském roce patřily Česko, Maďarsko a Polsko do sedmičky unijních zemí s nejnižší mírou nezaměstnanosti,“ uvedla analytička ČSÚ Karolína Sukupová.

bit.ly/2v00x1i

NOVÝMI ČLENY RADY SE STALI VEČEŘE, FISCHER A KLEŇHOVÁ

V ÚSTŘEDÍ ČSÚ V PRAZE NA SKALCE SE 6. DUBNA USKUTEČNILO JEDNÁNÍ ČESKÉ STATISTICKÉ RADY V NOVÉM SLOŽENÍ.

Novými členy Rady jsou Karel Večeře, předseda Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Jakub Fischer, děkan Fakulty informatiky a statistiky VŠE, a Michaela Kleňhová, zástupkyně ředitele CERMAT. V souvislosti s obměnou bylo ukončeno členství Luboše Marka, Stanislavy Janáčkové a Eduarda Součka.

Na jednání Rady představil předseda ČSÚ Marek Rojíček své priority. Zdůraznil cíl zabezpečení kontinuity a udržení image Úřadu coby vysoce odborné a důvěryhodné instituce. Prezentoval i plány modernizace.

Program jednání České statistické rady byl zaměřen na prioritní úkoly ČSÚ pro rok 2018 – přípravu Sčítání lidu, bytů a domů v roce 2021, posílení koordinace statistiky, přípravu monitorovacího rámce udržitelného rozvoje a využití administrativních „scanner“ dat.

KRÁTCE

Předseda ČSÚ Marek Rojíček představil

v dubnovém rozhovoru s Českou tiskovou kancelář **své priority** v nové funkci. Mimo jiné zmínil, že Úřad plánuje od příštího roku intenzivněji využívat data o cenách přímo z informačních systémů obchodníků. Hovořil i o sčítání lidu v roce 2021, které by mělo v maximální míře proběhnout on-line a mělo by být levnější. Uvedl také, že ČSÚ by potřeboval kvůli investicím navýšit rozpočet.

Dne 19. března se předseda ČSÚ Marek Rojíček setkal s **představiteli Českomoravské konfederace odborových svazů** – s předsedou Josefem Středulou a s makroekonomy Martinem Fassmannem a Tomášem Pavelkou –, a také se zástupci Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Hovořili spolu například o metodice indexu spotřebitelských cen a zjišťování o životních podmínkách domácností.

Dne 12. dubna se v Ústředí Českého statistického úřadu konalo **setkání seniorů**. Bývalé zaměstnance ČSÚ přivítal také předseda Marek Rojíček.

Jak si vedly krajské správy v roce 2017

ČSÚ má pracoviště v každém krajském městě republiky. K 31. prosinci 2017 bylo v krajských správách zaměstnáno 651 osob ve služebním a 51 osob v pracovním poměru. Jejich činnost se zaměřuje na oblasti terénních zjišťování, statistických zpracování, informačních služeb, správy registrů nebo zpracování výsledků voleb.

EVA KRUMPOVÁ
místopředsedkyně
ČSÚ

Ani v jedné z krajských správ nedošlo v roce 2017 při zpracování statistických úloh k žádným významným komplikacím. V souladu s plánovaným harmonogramem ČSÚ rozeslal celkem 117 619 oznámení o zpravodajské povinnosti do datových schránek respondentů. Těm, kteří je neměli, jednalo se o 40 314 respondentů, ho v tištěné verzi zaslal poštou. Úřad pak celkem zpracoval 655 604 výkazů, z toho 55,82 % elektronicky. Za zvyšujícím se zájmem o využívání aplikace DANTE WEB je třeba vidět nejen centrální koncepci jednotné propagace on-line sběru dat, ale i každodenní práci všech pracovníků. Ti nejen s respondenty jednají, ale také vytrvale tento způsob sběru dat propagují. Neúnavně vysvětlují respondentům jeho výhody.

TERÉNNÍ ZJIŠŤOVÁNÍ I O OVOCNÝCH SADECH

Také vloni zajišťovaly krajské správy prostřednictvím tazatelské sítě ČSÚ pravidelná šetření v terénu. Konkrétně se jednalo o Výběrové šetření příjmů a životních podmínek domácností (EU-SILC), Výběrové šetření o informačních a komunikačních technologiích (VŠIT), Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR), Statistiku rodinných účtů (SRÚ), statistiky spotřebitelských cen a zemědělské statistiky. Kromě toho realizovaly terénní zjišťování s víceletou periodicitou šetření o sadech, kde výběrový soubor čítal 2 303 jednotek. Mezi pravidelná zjišťování v domácnostech patří Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), díky kterému získává ČSÚ informace o zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatelstva. Jeho součástí bývá ad hoc modul, který se vloni týkal sebezaměstnaných. Tímto šetřením Úřad oslovil 135,5 tis. domácností, z toho 6 780 domácností požádal o spolupráci při Výběrovém šetření cestovního ruchu, které sleduje všechny cesty členů domácností po celý rok. Nejnáročnější částí tohoto šetření je zjišťování nákladů na cesty. Obdobnou velikost vzorku má i VŠIT, které zase sleduje informace o vybavenosti, přístupu a způsobu využívání ICT v domácnostech.

V prvním pololetí 2017 ČSÚ provedl šetření SILC. Statistickí oslovili celkem 11,6 tis. domácností, ve kterých zjišťovali jejich příjmy, kvalitu a finanční náročnost bydlení, vybavení domácností, pracovní, hmotné a zdravotní podmínky dospělých osob žijících v domácnosti. Kromě toho v ad hoc modulu

sledovali další parametry: zdraví dětí a finanční zátěž celé rodiny za zdravotní péči, zadluženost domácnosti s ohledem na nejrůznější půjčky, hypotéky, spotřebitelské úvěry, splátkový prodej zboží, leasing na auto či dluhy na kreditní kartě.

INFORMAČNÍ SLUŽBY MAJÍ NAPILNO

Krajská oddělení informačních služeb v roce 2017, kromě vlastní informační, publikační a analytické činnosti, pokračovala v dlouhodobé spolupráci s regionálními institucemi, médii, vysokými školami i v přeshraniční spolupráci. Během roku zodpověděla 5 943 konkrétních dotazů uživatelů dat ČSÚ. Na požadavky se snažila reagovat co nejdříve. Statistickí trpělivě objasňovali metodiku, popřípadě poskytli uživatelům dat konzultaci o vhodném využití statistických ukazatelů.

Aktivní přístup k diseminaci výsledků statistických zjišťování a analýz v praxi představoval 26 prezentací a přednášek pro laickou a odbornou veřejnost. Zúčastnilo se jich téměř 740 osob – učitelé a studenti vysokých nebo středních škol či pracovníci krajských institucí a organizací.

655 604

zpracovaných výkazů
za rok 2017,
z toho **55,82 %**
elektronicky

K důležitým nástrojům vnější komunikace ČSÚ patří krajské internetové stránky, kde se průběžně zveřejňují nové, případně aktualizované statistické informace o daném kraji. Celkem na nich bylo zaznamenáno více než 1,68 mil. zobrazení, přičemž těch unikátních bylo 1,21 mil.

V publikační oblasti se pracovníci informačních služeb zaměřili na tituly, které byly zařazeny do Katalogu produktů ČSÚ na rok 2017. Se čtvrtletní periodicitou vycházely krajské statistické bulletiny. Stěžejními publikacemi pak byly krajské statistické ročenky. Na konci roku vydaly všechny krajské správy monotematickou analytickou publikaci Mladá generace v kraji, která mapovala vybranou demografickou skupinu v kraji a snažila se shromáždit na jednom místě dostupné statistické údaje z různých oblastí. Vedle uvedených publikací některé krajské správy zveřejnily další výstupy. Uveřejnily více než 370 analytických aktualit, například o nezaměstnanosti z dat Ministerstva práce a sociálních věcí, o zemědělství, o bytové výstavbě, o cenách nemovitostí, počtu a struktuře ekonomických subjektů aj.

ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VOLEB

Pracovníci krajských správ ČSÚ se významnou měrou podíleli na zajištění jednoho z klíčových úkolů Úřadu – zpracování výsledků voleb. Jednalo se o volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, opakované volby do Senátu Parlamentu ČR a nové

135 500

domácností oslovil ČSÚ při Výběrovém šetření pracovních sil

volby do zastupitelstev obcí. V závěru roku bylo nutné provést značnou část příprav volby prezidenta republiky, nových voleb do zastupitelstev obcí a doplňovacích voleb do Senátu PČR vyhlášených shodně na leden následujícího roku.

Kromě celostátních voleb, které se uskutečnily ve všech krajích České republiky, se konaly i mimořádné volby. V lednu 2017 to byly opakované volby do Senátu PČR ve volebním obvodu č. 4 Most v Ústeckém kraji. Nově bylo zvoleno také 28 obecních zastupitelstev v 10 krajích: Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Pardubickém, Kraji Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském. Ve Středočeském kraji se nové volby konaly ve všech čtyřech vyhlášených termínech.

Do zpracování výsledků voleb v roce 2017 byli zapojeni prakticky všichni pracovníci krajských správ ČSÚ. Úkoly související s volbami, tj. komunikaci s ostatními volebními orgány i veřejností, zajištění prostor, pracovníků, techniky, přípravu registru kandidátů, proškolení okrskových volebních komisí i vlastní přebírání výsledků, zajišťovalo podle pokynů Ústředí ČSÚ na krajských správách 14 krajských gestorů, ředitelů KS, kteří řídili své zástupce a 506 vedoucích přebíracích míst ČSÚ u pověřených obecních úřadů. Ve dnech voleb přebíralo výsledky hlasování od 15 tis. okrskových volebních komisí téměř 2,5 tis. pracovníků, stálých zaměstnanců ČSÚ i externistů.

XLVIII. konference České demografické společnosti

Demografie v Česku a na Slovensku v průběhu (čtvrt)století – Demografický výzkum a populační vývoj na území Česka a Slovenska od vzniku Československa do současnosti.

23.–25.

května 2018

Brno, Mendelova
univerzita

Registrace na
www.czechdemography.cz

KRÁTCE

Dne 7. dubna uplynulo **70 let od založení Světové zdravotnické organizace (WHO)**.

K největším zásluhám patří podíl na vymýcení pravých neštovic. Významným úspěchem z poslední doby je omezení kouření.

bit.ly/2JskEoD

Dva ze tří studentů jsou v Norsku spokojeni se svými učiteli.

Rozdíly ve spokojenosti jsou mezi studenty různých studijních oborů. Ti, kteří jsou velmi úzce specializováni, jsou také se svými vyučujícími více spokojeni než ti, kteří studují obory, jež poskytují komplexnější vzdělání.

bit.ly/2F916pG

Největším obchodním partnerem EU byly i v roce 2017 USA

(631 mld. eur), druhé místo patřilo Číně (573 mld. eur) a třetí příčka patří od roku 2015, kdy se významně snížil obchod s Ruskem, Švýcarsku (261 mld. eur).

bit.ly/2ECJf6k

Téměř **9%** veškerých materiálových vstupů, které využívá nízozemská ekonomika, **pochází z recyklace.**

bit.ly/2Jz4M3w

I neřesti se dají měřit

V celosvětovém indexu neřesti pro rok 2017 skončila Česká republika ze 75 zemí na 27. místě. Ve srovnání s rokem 2016 se tak posunula o sedm míst dopředu. V poměru k týdennímu výdělku jsou drogy, alkohol a cigarety nejsnáze dostupné obyvatelům Lucemburska, zatímco na Ukrajině jsou tyto neřesti podstatně hůře dostupné. Index nesleduje prostituci ani hazard.

EVA HENZLEROVÁ
odbor vnější komunikace

Index neřesti, který každoročně sestavuje agentura Bloomberg na základě dat Organizace spojených národů, Světové zdravotnické organizace, Světové banky a Mezinárodního měnového fondu, je pouze ekonomickým indikátorem a nikterak nehodnotí legálnost či morálnost těchto zlovyků. Index nesleduje prostituci ani hazard.

JAK SE INDEX SESTAVUJE

Do indexu na jedné straně vstupují místní náklady na pořízení balíčku cigaret luxusní a obvyčejné značky, ceny lahve piva, vína či destilátu a dále ceny gramu amfetaminu, gramu marihuany, gramu kokainu a gramu opioidu, což je například heroin či opium. Tyto ceny jsou porovnávány s týdenním výdělkem v dané zemi.

Nákupní košík výše uvedených neřestí je podle takto konstruovaného indexu nejdostupnější v Lucembursku, kde je třeba na něj vynaložit méně než desetinu místního týdenního příjmu. Ke stanovení příjmu Bloomberg vychází z výkonu ekonomiky. V případě Lucemburska je nutné poznamenat, že pilířem této malé země je rozsáhlý finanční sektor, takže Lucembursko v poměru hrubého domácího produktu na osobu výrazně převyšuje průměr Evropské unie.

První pětku zemí s nejdostupnějším financováním neřestí tvoří vedle Lucemburska Bahamy, Švýcarsko, Island a Francie, kde nákup vyjde na méně než pětinu týdenního příjmu. Na opačném konci přehledu stojí Pákistán, Nepál, Burkina Faso a Ukrajina. Pro srovnání, Ukrajinec pro nákup sortimentu vybraného Bloombergem musí vydat 13 týdenních platů. V Česku je to asi 40 % týdenního příjmu a na Slovensku, kterému patří 47. příčka žebříčku, pak 72 %.

Pokud jde o prosté porovnání cen, pak jsou Japonsko a Nový Zéland s Austrálií jedinými třemi státy, kde nákup těchto drog, alkoholu a cigaret přijde na více než tisíc dolarů (21 tis. Kč). Do sto dolarů (2,1 tis. Kč) se zboží z tohoto netypického spotřebního koše dostane v 21 převážně tropických zemích, kam byly zařazeny například Dominikánská republika, Ghana, Kolumbie, Guatemala, Keňa či Myanmar, ale i Jihoafrická republika. V České republice je pak třeba si připravit 152 dolarů (3,1 tis. Kč) a na Slovensku 242 dolarů (zhruba 5,0 tis. Kč). Z hlediska absolutních nákladů jsou výše zmíněné položky nejlevnější v Kongu nebo Laosu, kde si lze vystačit s 18, resp. 33 dolary, tedy 378 Kč, resp. 693 Kč.

bloom.bg/2H5hki9

MÍT SOUROZENCE JE STÁLE NORMÁLNÍ

V ROCE 2016 ŽILY V NĚMECKU VÍCE NEŽ TŘI ČTVRTINY (81 %) DĚTÍ VE VĚKU 10 LET V DOMÁCNOSTI S ALESPŇ JEDNÍM SOUROZENCEM.

Za posledních deset let se situace prakticky nezměnila, neboť v roce 2006 mělo sourozence 82 % všech 10letých dětí. Určité rozdíly jsou mezi východo- a západoněmeckými spolkovými zeměmi. V rodinách ve východoněmeckých regionech měly v roce 2016 sourozence tři ze čtyř (75 %) dětí ve věku 10 let, v západoněmeckých regionech to bylo 82 %. V obcích do 5 tis. obyvatel byly nejméně dvě děti (z toho jedno 10leté) v 83 % rodin s 10letými dětmi, v obcích nad 500 tis. mělo sourozence 78 % dětí.

bit.ly/2GLdJVy

MUŽI MAJÍ VÍCE VOLNÉHO ČASU NEŽ ŽENY

MUŽI VE VELKÉ BRITÁNII MAJÍ TÝDNĚ O PĚT HODIN VOLNÉHO ČASU VÍCE NEŽ ŽENY, UVÁDÍ ANALÝZA TAMNÍHO STATISTICKÉHO ÚŘADU.

Z posledních dostupných údajů z roku 2015 vyplývá, že muži mohli hospodařit podle svého uvážení se 43 hod. týdně, zatímco ženy měly k dispozici jen 38 hod. Od předchozího šetření, které se konalo v roce 2000, se tak rozdíly mezi muži a ženami ještě více prohloubily. Zatímco muži mají nyní více volného času, než měli na přelomu tisíciletí, ženy ho mají ve srovnání s rokem 2000 naopak méně. Mužům za 15 let mezi šetřeními přibýlo zhruba 10 minut, ženy za stejné období přišly téměř o hodinu volného času týdně. Nejméně volna mají rodiče dětí mladších 5 let (29,5 hod.), rodiče 5–10letých dětí uváděli 32,5 hod. volného času a rodiče dětí 11letých a starších měli průměrně 37,5 hod. volna týdně. Bez ohledu na věk nejmladšího dítěte v rodině byla průměrná doba volného času rodiče v roce 2015 kratší než v roce 2000.

bit.ly/2JvGMys

MLADÍ VZDÁVAJÍ STUDIUM

ZE ŠETŘENÍ EUROSTATU Z ROKU 2016 VYPLYNULO, ŽE VÍCE NEŽ TŘI MILIONY MLADÝCH OBYVATEL EU UKONČILY PŘEDČASNĚ SVÉ UNIVERZITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.

Ve stejném období jich téměř 30 mil. získalo bakalářský či magisterský diplom. Jako důvod k opuštění vysokoškolského studia ve čtvrtině případů respondenti uvedli přání pracovat, 22 % vyhodnotilo svá studia jako nezajímavá či neodpovídající jejich představám. Téměř 18 % těch, kteří studia vzdali, tak učinilo pro jejich přílišnou náročnost, 10 % přestalo studovat z rodinných důvodů, 7 % zabránilo v dalším vzdělávání finanční problémy a dvacetina uvedla jako důvod ukončení studia zdravotní komplikace.

Důvody, které přiměly mladé muže a ženy k ukončení studia, nebyly u obou pohlaví zastoupeny stejnou měrou. Největší rozdíly bylo možné pozorovat u rodinných důvodů, které uvedlo 16 % žen, ale jen 6 % mužů. Dále pak výrazně více mužů (28 %) dalo před terciárním vzděláváním přednost práci, zatímco mezi ženami, které byly na vysokou školu přijaty a z vlastní vůle ji opustily, bylo zaměstnání důvodem pouze pro 21 % z nich.

bit.ly/2GMHXf2

Jsem příznivec maximální transparentnosti statistiky

Nový místopředseda Českého statistického úřadu Jaroslav Sixta pracuje v ČSÚ od roku 2002. Nyní dohlíží mimo jiné na koordinaci a konzistenci jednotlivých statistik. Jeho cílem je sledovat moderní trendy ve zpracování statistik a aplikovat je do prostředí Úřadu.

**MICHAL
NOVOTNÝ**
šéfredaktor

Jaké jsou největší výzvy pro místopředsedu, který má na starosti všechny odborné statistické sekce?

Největší výzvou je postupná modernizace statistiky. V souladu s prioritami, které stanovil předseda ČSÚ Marek Rojíček, jde zejména o získávání dat jiným způsobem než prostřednictvím statistických výkazů. Chceme využít veškerá dostupná data a nesbírat duplicitně to, co už někde je, a v rámci ČSÚ zjišťovat pouze to, co nikde jinde není. Vybrané čtvrtletní, měsíční a roční výkazy bychom chtěli postupně nahradit daty z nových administrativních zdrojů, které má například veřejná správa v rámci databází různých ministerstev. Zpracování těchto dat však musí probíhat transparentně a umožnit „překlopení“ dat primárně sbíraných pro administrativní účely do podoby statistických výstupů. Další výzvou je technické zabezpečení sběru a vyhodnocování těchto dat, tedy oblast informačních technologií. To jsou tedy mé priority a zároveň největší výzvy.

V oblasti zvyšování kvality publikovaných statistických ukazatelů ČSÚ již řeší pilotní projekt sběru tzv. scanner dat. Do konce tohoto roku by měl projekt přejít do rutinní fáze. Co to bude znamenat?

Scanner data zatím získáváme každý měsíc z pokladen dvou obchodních řetězců. V současné době testujeme a porovnáváme výsledky, abychom je mohli začít využívat pro tvorbu cenové statistiky. Dosud jsme měřili cenu okamžikovou tak, jak ji naše tazatelky na místě zaznamenaly, zatímco scanner data nám každý měsíc vygenerují cenu průměrnou. Naše tazatelky přestanou do obchodních řetězců docházet a obchodníci nebudou muset vyplňovat některé naše výkazy.

Plánujete získávat scanner data i od dalších subjektů? Pokud ano, tak od kterých?

V současné době máme podepsanou smlouvu se dvěma obchodními řetězci. Jako první se zapojil Ahold a vzápětí také část sítě prodejen COOP. Moc si cením toho, že nám vstřícně poskytují svá data a že se nebály vkročit do pilotní fáze tohoto projektu. Aktuálně jednáme s dalšími třemi subjekty, které jsou součástí velkého obchodního řetězce.

»

Chceme využít veškerá dostupná data a nesbírat duplicitně to, co už někde je.

Naši další strategii chceme představit na jednání Svazu obchodu a cestovního ruchu. Do konce roku bychom rádi oslovili všechny hlavní obchodní řetězce.

Ovlivní to nějak tvorbu cenové statistiky?

Zatím pouze nepřímo ve smyslu vylepšování kvality. Přímé dopady by mohly nastat tehdy, když se nám v relativně krátké době podaří výrazně rozšířit náš záběr o významné obchodníky nejen s potravinami a nealkoholickým sortimentem, ale i s jiným zbožím, například s oděvy, obuví, nábytkem a podobně.

Jaké změny plánujete v makroekonomické statistice v oblasti sestavování HDP?

Výhledově bychom rádi významně zkrátili termín sestavování čtvrtletního HDP z pětáctyřiceti dní na třicet dní po skončení referenčního čtvrtletí. Předpokladem toho jsou nové datové zdroje a větší míra ekonomického modelování. Pak se možná ukáže, že pro nás už některé datové zdroje na čtvrtletní bázi přestanou být nutné, budeme je moci opustit, ulevit respondentům a snížit nejen administrativní zátěž, ale i finanční náklady.

Kromě nových datových zdrojů je v dnešním globalizovaném světě výzvou i statistické zachycení velkých podniků. Jak se k tomu ČSÚ staví?

I pro nás je to výzva. V Evropě již dochází k zakládání tzv. Large Cause Units, oddělení pro velké jednotky, která si kladou za cíl zmapovat klíčové hráče prostřednictvím jejich výkazů a organizační struktury tak, aby eliminovala možné chyby ve výkazech a zároveň byla připravena na organizační změny, které probíhají v celé Evropě. Například když se výroba přemísťuje z jedné země do druhé, aby to bylo správně statisticky zachyceno.

Bude zřizovat i ČSÚ taková oddělení pro velké jednotky?

Momentálně s předsedou ČSÚ diskutujeme o tom, jak by to mělo vypadat. Budeme zpracovávat analýzu, jakým způsobem by tento útvar měl fungovat. A pak se ve vedení ČSÚ k tomu musíme nějak postavit. Osobně si myslím, že to smysl má, ale vnímám i odlišné názory a argumenty.

doc. Ing. Jaroslav Sixta, Ph.D.

Profesně se zabývá oblastí makroekonomické statistiky a národního účetnictví. Spolupracoval na zavádění standardů národních účtů ESA1995 a ESA2010. Kromě působení v ČSÚ se také věnuje vědecké a pedagogické činnosti v oblasti ekonomické statistiky a národního účetnictví na Vysoké škole ekonomické v Praze. Je autorem nebo spoluautorem dvou učebních textů a více než stovky vědeckých a odborných článků, konferenčních příspěvků a výzkumných studií.

Agenda útvaru pro velké jednotky předpokládá vysoké nároky na odbornost zaměstnanců. Podobně je tomu i v dalších statistických sekcích. Jak zajistíte pro Úřad odborníky?

O problematice lidských zdrojů diskutujeme asi nejčastěji. Jde o to, jakým způsobem v rámci našeho rozpočtu zajistit adekvátní odměňování kvalitních lidí, takových, které ta práce baví a jsou schopni něco přinášet, a jakým způsobem jim zajistit příjemné pracovní prostředí. To znamená, jak je motivovat, aby tady zůstávali, aby si prohlubovali své znalosti a statistika pro ně byla tím, co je bude naplňovat. Chceme je motivovat osobním ohodnocením, podporovat ve vzdělávacích aktivitách a v zapojení se do mezinárodní spolupráce, ať už v Eurostatu, anebo v rámci technické asistence zejména u mimoevropských zemí.

Od roku 2004 kromě práce v ČSÚ působíte i na Vysoké škole ekonomické. Vidíte nějaký potenciál i pro další rozvoj spolupráce s akademickou sférou?

Určitě ano. Jednou z priorit, kterou jsem dosud nezmínil, je budování sítě tzv. safe center, která by našim tuzemským akademikům obrovským způsobem pomohla v přístupu k mikrodatům pro účely analýz a modelování. Mám za to, že bychom jim to

měli jako instituce umožnit. Druhou oblastí možné spolupráce je tzv. recruitment, příprava lidských zdrojů již na školách, tedy vyhlížení si studentů a diskutování s nimi. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že od mladých lidí, kteří přicházejí rovnou po škole, se zase můžeme leccemu novému naučit, a naopak, pokud se jim naši experti věnují, je to úžasná synergie a funguje to dobře.

Jak se vyvíjí problematika v oblasti statistiky odpadů?

V této oblasti plynule navazujeme na dlouholetou práci předsedkyně Ivy Ritschelové, která se tomu velmi věnovala. Rádi bychom pokročili dál, a to i ve smyslu dohod, které s Ministerstvem životního prostředí uzavřela. Chceme testovat využitelnost jejich datových zdrojů pro naši statistiku a rádi bychom společnými silami přispěli k tomu, aby Česká republika navenek vystupovala jednotně. Vznikla pracovní skupina, která se problematikou přebírání dat zabývá. Jsme tam zastoupeni naším klíčovým pracovníkem a Ministerstvo životního prostředí deklarovalo vstřícnost z hlediska přístupu k datům, dopadu do zákona a informačního systému. Pokud bude spolupráce pokračovat ve stejném duchu, dokážu si představit, že v časovém horizontu několika let budeme schopni administrativní data využívat a zpracovávat podle evropské metodiky.

Horizont dohody ohledně ukazatele průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře je již zřetelnější?

Ano. Ministerstvo práce a sociálních věcí zahájilo v první polovině dubna vnější připomínkové řízení k návrhu nařízení vlády o vymezení nepodnikatelské sféry pro účely stanovení platové základny. Příprava nařízení se opírá o závěry pracovní skupiny Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti, Úřadu vlády a Českého statistického úřadu a vychází z lednového usnesení vlády. Již nyní lze konstatovat, že návrh odpovídá dohodě Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva spravedlnosti a reflektuje odborné konzultace s Českým statistickým úřadem.

Dojde k novému vymezení „nepodnikatelské sféry“, jejíž původní význam se s přechodem na nový evropský statistický standard rozpadl?

Pojem „nepodnikatelská sféra“ by měl podle daného návrhu vycházet z okruhu 17 vybraných typů statistických jednotek s definovanou právní formou, který zaručí nezbytnou časovou stabilitu ukazatele a zároveň zajistí srovnatelnost ukazatele s původními údaji. Podle metodiky, kterou takto stanoví vláda, pak ČSÚ může daný údaj vypočítávat. Bude tak činit pouze pro účely zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a poslanců Evropského parlamentu mimo rámec státní statistické služby.

V dopravě se daří všem

Za celý rok 2017 se tržby v dopravě a skladování ve vybraných státech Evropské unie navýšily o 5,9%. Žádná ze zemí nevykázala pokles, což se stalo poprvé od roku 2007.

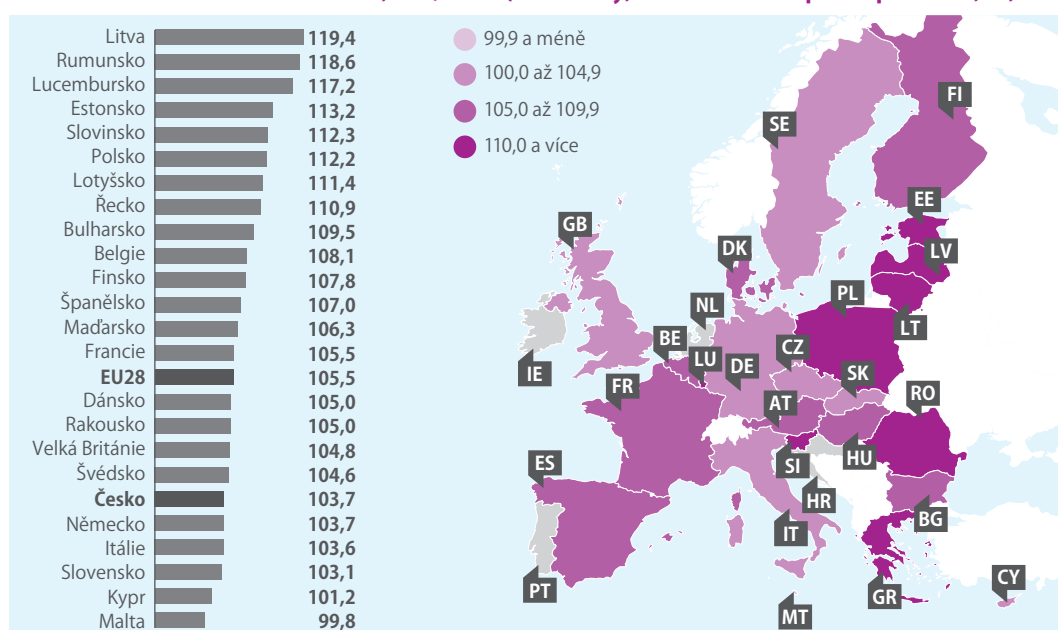

**IVA
KADEŘÁBKOVÁ**
oddělení statistiky
obchodu, dopravy
a informačních
činností

Tržby v dopravě a skladování v České republice pokračovaly v růstu započatém ve 4. čtvrtletí roku 2016. Růst tržeb byl zaznamenán ve všech měsících s výjimkou dubna 2017, kdy tržby poklesly o 2,8%. Za celý rok 2017 se v Česku se tržby meziročně zvýšily v běžných cenách o 4,7%. Po přepočtu na stálé ceny tržby vzrostly o 3,3%.

Celkový vývoj tržeb nejvíce ovlivnil růst tržeb o 4,3% ve skladování a vedlejších činnostech v dopravě. Pozemní a potrubní doprava zaznamenaly zvýšení tržeb o 1,9% zejména díky růstu tržeb o 2,9% v silniční dopravě. Ta zahrnuje podniky zabývající se silniční nákladní dopravou, stěhovacími službami, městskou, příměstskou a autobusovou dopravou. Železniční

INDEX DOPRAVNÍCH TRŽEB V EU^{*)}, 4. Q 2017 (stálé ceny, očištěno o vliv počtu prac. dní, %)

^{*)} Pozn.: Irsko, Nizozemsko, Chorvatsko a Portugalsko – údaje nejsou dostupné.
Zdroj: Eurostat (k 5. 4. 2018)

ÚNOR 2018

PRŮMYSL

+ 2,7 %

Průmyslová produkce meziročně vzrostla o 2,7%. Po vyloučení sezónních vlivů byla oproti lednu 2018 meziměsíčně nižší o 1,2%.

MALOOBCHOD

+ 6,0 %

Tržby v maloobchodě (NACE 47) očištěné od kalendářních vlivů vzrostly reálně meziročně o 6,0%, stejně jako bez očištění. Růst zaznamenaly všechny hlavní sortimentní skupiny prodejen.

STAVEBNICTVÍ

+ 9,4 %

Stavební produkce reálně meziročně vzrostla o 9,4%. Stavební produkce očištěná od sezónních vlivů byla oproti letošnímu lednu meziměsíčně vyšší o 0,6%.

SLUŽBY

+ 3,0 %

Po očištění od kalendářních vlivů se tržby za služby meziročně reálně zvýšily o 3,0%, shodně jako bez očištění. Růst vykázala všechna odvětví služeb s výjimkou činností v oblasti nemovitostí.

CESTOVNÍ RUCH

+ 6,8 %

V únoru se počet přenocování v hotelech všech kategorií meziročně zvýšil o 6,8%. Hostů v tomto období přijelo o 7,8% více než loni. Každý host zůstal ubytovaný v hotelu průměrně na 3,5 dne.

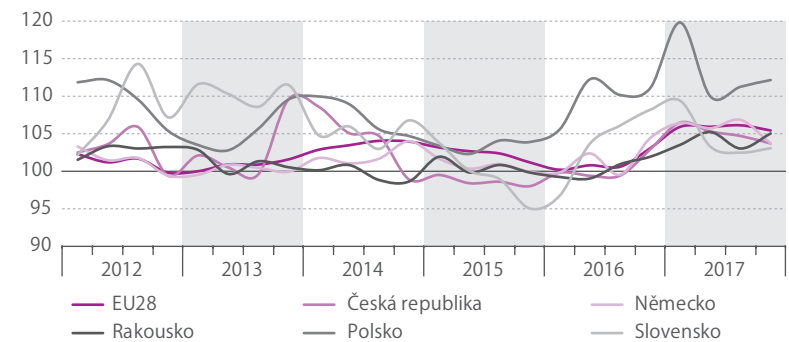
doprava měla meziročně nižší tržby o 0,7 % a spolu s potrubní dopravou čelila poklesu tržeb, který začal ve 2. čtvrtletí 2017. Snížení tržeb zaznamenala i vodní doprava (o 0,8 %), přestože se jí ve 2. a 3. čtvrtletí dařilo. Nejrychleji rostla letecká doprava (o 10,5 %).

ROSTLY POŠTOVNÍ A KURÝRNÍ ČINNOSTI

Tržby v sekci dopravy a skladování ve 4. čtvrtletí meziročně vzrostly o 2,5 %. Celkový nárůst tržeb byl zapříčiněn především navýšením tržeb o 2,5 % v oblasti skladování a vedlejších činností v dopravě. Ty zahrnují například spediční služby, manipulaci s nákladem, provoz parkovišť aut a terminálových zařízení, jako jsou železniční stanice, autobusová nádraží, přístavy a letištní terminály. Letecké dopravě se tržby zvýšily o 7,6 %. Tržby rostly i pozemní a potrubní dopravě (o 1,2 %), a to především díky silniční dopravě, která zaznamenala růst o 2,8 %. Naopak klesly tržby objemově méně významné potrubní dopravě (o 23,4 %). Pokles tržeb se nevyhnul ani železniční dopravě, a to o 2,0 %. Nejvíce se dařilo poštovním a kurýrním činnostem, jejichž tržby rostly bezmála dvouciferným tempem (o 9,7 %).

Pro účely mezinárodního porovnání tržeb v oblasti dopravy Eurostat publikuje pouze data v běžných cenách. Ty jsou pro lepší srovnatelnost očištěny od kalendářních vlivů, tj. o nestejný počet pracovních dní. V Evropské unii při meziročním srovnání takto upravených nominálních tržeb ve 4. čtvrtletí roku 2017 podniky zabývající se dopravou a skladováním vykázaly růst tržeb o 5,5 %. Růst tržeb zaznamenaly ve 4. čtvrtletí všechny členské státy s výjimkou Malty (pokles o 0,2 %). Dvouciferný růst vykázaly Litva (19,4 %), Rumunsko (18,6 %), Lucembursko (17,2 %), Estonsko (13,2 %), Slovinsko (12,3 %), Polsko (12,2 %), Lotyšsko (11,4 %) a Řecko (10,9 %). V Česku takto upravené tržby vzrostly o 3,7 %, což je pod průměrem EU28. Podobný vývoj tržeb

MEZIROČNÍ INDEX TRŽEB V DOPRAVĚ, 2012–2017 (běžné ceny, očištěno o vliv počtu prac. dní, %)

Zdroj: Eurostat (k 5. 4. 2018)

zaznamenaly i Německo (+3,7 %), Itálie (+3,6 %) a Slovensko (+3,1 %).

POKLES TRŽEB NEZAZNAMENAL NIKDO Z EU

V prvních třech čtvrtletích roku 2017 měly tržby v dopravě a skladování v Evropské unii skoro stejné tempo růstu, a to v rozmezí 6,0 až 6,2 %. Ve 4. čtvrtletí však zpomalilo na 5,5 %. Za celý rok 2017 se tržby v dopravě a skladování navýšily o 5,9 %. Žádný z členských států nevykázal pokles tržeb, což se stalo poprvé od roku 2007. Nejvíce v roce 2017 rostly tržby Litvě (o 18,3 %), Rumunsku (o 15,3 %), Polsku (o 13,2 %), Lucembursku (o 12,6 %), Slovinsku (o 11,8 %) a Lotyšsku (o 11,5 %). Z pětice největších ekonomik v oblasti dopravy vzrostly tržby nejvíce Španělsku (o 6,5 %), dále Francii (o 5,8 %), Německu (o 5,6 %), Velké Británii (o 4,1 %) a Itálii (o 4,4 %).

ČR se dařilo nejvíce za posledních sedm let, tržby za dopravu a skladování se zvýšily o 5,1 %. Ze sousedních států se dařilo více jen výše zmíněnému Polsku a Německu. Slovensko a Rakousko zaznamenaly nižší růst tržeb než ČR (růst o 4,3 %, resp. 4,1 %).

+9,7 %
poštovní a kurýrní
služby rostly
ve 4. čtvrtletí 2017

+10,5 %
letecká doprava
rostla v roce 2017
nejrychleji

DUBEN 2018

SOUHRNNÝ INDIKÁTOR DŮVĚRY

Důvěra podnikatelů se mírně zvýšila o 0,6 bodu a mezi spotřebiteli se mírně snížila o 0,3 bodu.

± 0,4 bodu

PRŮMYSL

+ 0,3 bodu

Důvěra podnikatelů v odvětví průmyslu se mírně zvýšila o 0,3 bodu na hodnotu 97,1. Oproti dubnu 2017 je také vyšší.

STAVEBNICTVÍ

+ 0,0 bodu

Ve stavebnictví se důvěra podnikatelů v ekonomiku nezměnila, indikátor důvěry zůstal na hodnotě 97,1. Meziročně je důvěra na výrazně vyšší úrovni.

OBCHOD

+ 0,0 bodu

Indikátor důvěry v obchodě se v dubnu nezměnil a zůstal na hodnotě 100,6. V meziročním srovnání je důvěra vyšší.

SLUŽBY

+ 1,0 bodu

Ve vybraných odvětvích služeb (vč. bankovního sektoru) se důvěra zvýšila o 1,0 bodu na hodnotu 97,7. Oproti dubnu loňského roku je ovšem stejná.

SPOTŘEBITELÉ

- 0,3 bodu

Indikátor důvěry spotřebitelů se v dubnu mírně snížil o 0,3 bodu na hodnotu 112,5. Meziročně je ovšem vyšší.

Sociální výdaje rostou

Podíl výdajů vládního sektoru na HDP v Evropské unii i Česku v roce 2016 klesl.

KAROLÍNA SÚKUPOVÁ
oddělení
svodných analýz

V březnu vydal Eurostat rozsáhlý dataset, který odhaluje výši i podrobnou strukturu vládních výdajů v jednotlivých evropských zemích v roce 2016. Výdaje vládního sektoru v roce 2016 dosáhly 47,6 % hrubého domácího produktu (HDP) EU. Díky poměrně silnému hospodářskému růstu se ve většině členských zemí Unie tento podíl v roce 2016 snížil.

U PĚTI ZEMÍ EU VLÁDNÍ VÝDAJE PŘEKROČILY 50 % HDP

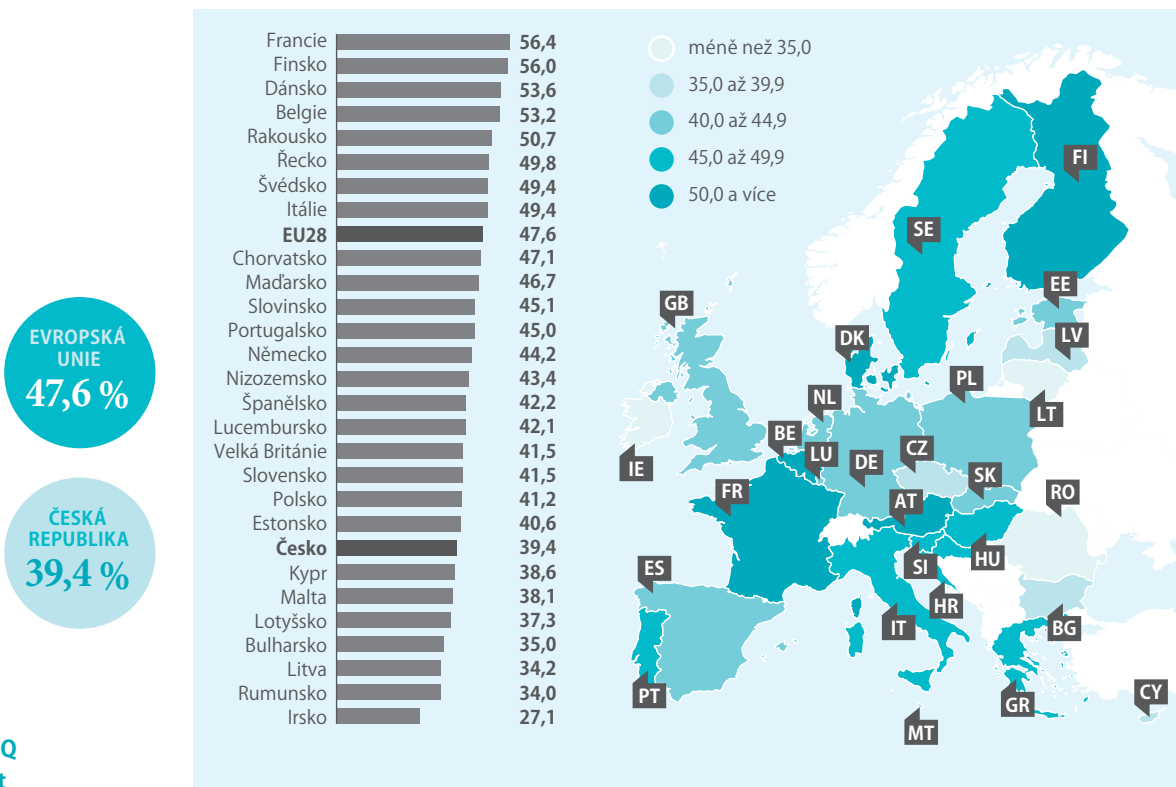
Podíl výdajů vůči HDP se mezi evropskými zeměmi liší. Nejvyšší hodnoty dosáhla Francie, kde se výdaje vyšplhaly na 56,4 % HDP. Za ní se umístilo Finsko s 56,0 %. Tyto dvě země se o první místo přetahují posledních pět let. Více než

polovinu HDP tvořily vládní výdaje i v Dánsku (53,6 %), Belgii (53,2 %) a Rakousku (50,7 %). Na druhé straně žebříčku je Irsko, kde vládní výdaje dosáhly 27,1 % HDP. Nejde však o zemi s výjimečně malým veřejným sektorem. Absolutní výše výdajů přepočítaná na jednoho obyvatele posouvá Irsko mezi země s vyšší úrovní. Irsko však v posledních letech zažívá silný nárůst HDP související s příchodem firem využívajících příznivé daňové prostředí. Tím se poměr výdajů vůči HDP výrazně snižuje. I v Česku poměr vládních výdajů vůči HDP v roce 2016 meziročně klesl a dosáhl 39,4 %.

Nejvíce prostředků vládního sektoru v Evropě mířilo na sociální věci. Ty v EU tvořily 41,2 % celkových výdajů (31,2 %

v ČR) a jejich největší částí byla sociální podpora ve starobě. I proto jsou sociální věci rostoucím segmentem vládních výdajů. Druhou největší částkou je zajištěno zdravotnictví (15,3 % v EU, 18,9 % v ČR). Všeobecné veřejné služby (financování zákonodárných a dalších orgánů, zahraniční ekonomická pomoc atd.) jsou celkem v EU třetí nejvyšší položkou veřejných rozpočtů (12,9 %). V Česku však třetí největší částku (15,0 % výdajů, více mělo jen Maďarsko) spolknou ekonomické záležitosti. Jde o velmi širokou kategorii, která mimo jiné zahrnuje správu ekonomického prostředí (například ochranu hospodářské soutěže či bankovní dohled), ale rovněž správu záležitostí souvisejících s jednotlivými hospodářskými odvětvími.

PODÍL VÝDAJŮ VLÁDNÍHO SEKTORU NA HDP V EVROPSKÉ UNII, 2016 (%)

Zdroj: Eurostat

bit.ly/1X4HLaQ
bit.ly/2qa2vTt
bit.ly/2n6sOXQ

TÉMA

18

V Česku žije
a pracuje půl
milionu cizinců

20

Cizinců
s trvalým
pobytem
přibylo

22

Cizinci
v seniorském
věku

23

Doplňková
ochrana
je pouze
dočasným
statusem

CIZINCI

V Česku žije a pracuje půl milionu cizinců

Podíl cizinců na celkové populaci České republiky roste. V roce 2016 dosáhl 4,5 %, a v mezinárodním srovnání tak zařadil Česko na 19. místo v rámci zemí Evropské unie.

JARMILA MAREŠOVÁ

oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Podle údajů Ředitelství služby cizinecké policie pobývalo k 31. 12. 2016 legálně na území České republiky celkem 496 413 cizinců, z toho většina (271 957, tedy 54,8 %) na základě uděleného povolení k trvalému pobytu.

AZYL BYL UDĚLEN ZHRUBA 3 TISÍCŮM OSOB

Celkem 221 484 osob pobývalo na některém z typů přechodného pobytu – občané tzv. třetích zemí na dlouhodobá víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občané EU a jejich rodinní příslušníci registrovaní k přechodnému pobytu. Zbytek, tj. 2 972 osob, tvořili cizinci, kterým byl na území České republiky udělen azyl.

Z údajů podle jednotlivých kategorií pobytu je patrné, že zatímco do roku 2012 převažovali mezi cizinci s uděleným povolením k pobytu osoby s některým z typů přechodného pobytu, od roku 2013 se tento poměr obrátil a převažují držitelé povolení k trvalému pobytu.

Zatímco počty cizinců s přechodným pobytem mezi lety 2012–2014 klesaly, počty cizinců s trvalým pobytem v tomto období rostly. Od roku 2015 je však i u kategorie cizinců s přechodným pobytem zaznamenán opětovný růst.

Počet cizinců, kteří v ČR získali azyl nebo dočasnou ochranu, vzhledem k nízkým počtům kladně vyřízených žádostí rostl v posledním období pouze pozvolně.

PODÍL CIZINCŮ NA CELKOVÉ POPULACI ROSTE

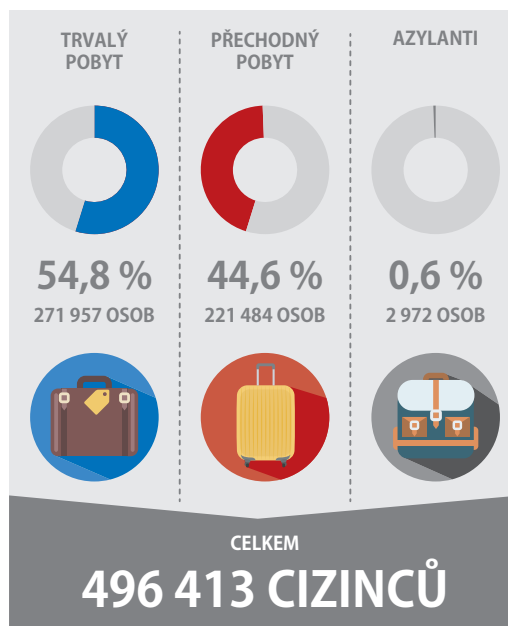
Zároveň roste i podíl cizinců na celkové populaci ČR. V roce 2016 dosáhl 4,5 %, a v mezinárodním srovnání tak zařadil Českou republiku na 19. místo v rámci zemí EU28.

Zastoupení žen mezi cizinci s povoleným pobytem rovněž dlouhodobě roste, i když muži mají stále většinu. Koncem roku 2016 tvořily ženy 43,7 % legálně žijících cizinců v ČR (pro srovnání v roce 2006 to bylo 40 %).

42 % Z CELKOVÉHO POČTU CIZINCŮ TVOŘÍ OBČANÉ STÁTŮ EU

Občané států EU28 dosáhli v roce 2016 více než čtyř desetin (42 %) z legálně pobývajících cizinců v ČR. Jejich zastoupení se i nadále zvyšuje (v roce 2006 tvořili pouze 31,8 %). Oproti tomu podíl občanů třetích zemí dále mírně klesá (v roce 2016 pokles o 0,2 procentního bodu).

CIZINCI V ČR PODLE KATEGORIE POBYTU, 2016

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie (k 31. 12. 2016)

Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění.

Mezi nejvíce zastoupené skupiny patří tradičně občané Ukrajiny (110 245 osob), Slovenska (107 251) a Vietnamu (58 080). Občané těchto tří zemí tvořili v roce 2016 celkem 55,5 % cizinců s povolením k pobytu, resp. s povoleným nebo evidovaným pobytem v České republice.

Pořadí na ostatních místech žebříčku se v průběhu let příliš nezměnilo. V roce 2016 byli na čtvrtém místě stejně jako v předchozím roce Rusové (35 987), následovaní Němci (21 216) a Poláci (20 305). Další místa byla obsazena Bulhary (12 250), Rumuny (10 826), občany USA (8 763) a občany Velké Británie (6 288).

CIZINCI PŘÍCHÁZEJÍ KVŮLI PRÁCI A PODNIKÁNÍ

Převažujícím účelem pobytu cizinců z třetích zemí, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu v České republice nebo dlouhodobé vízum, stále zůstává zaměstnání a podnikání. Následují rodinné důvody a studium.

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ SKUPINY CIZINCŮ

110 245

Ukrajina

107 251

Slovensko

58 080

Vietnam

Podle odhadu Ministerstva práce a sociálních věcí bylo ke konci roku 2016 zaměstnáno v Česku celkem 382,9 tis. zahraničních pracovníků. Dalších 85,6 tis. cizinců mělo podle údajů Ministerstva průmyslu a obchodu platné živnostenské oprávnění. Zahraniční pracovníci tak tvořili 9,1 % z celkového počtu zaměstnaných v národním hospodářství v ČR.

9,1%
podíl zahraničních pracovníků na celkovém počtu zaměstnaných v národním hospodářství

POČTY ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU JSOU ZATÍM NÍZKÉ

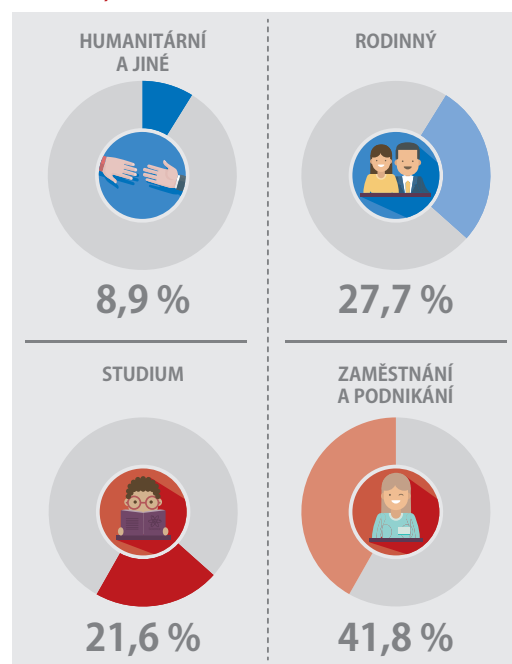
Cizinci přicházejí na území České republiky i jako žadatelé o mezinárodní ochranu. Jejich počty jsou však ve srovnání s většinou zemí Evropské unie zatím nízké.

V roce 2016 zažádalo o mezinárodní ochranu na území ČR celkem 1 478 cizinců (v roce 2015 to bylo 1 525).

Mezi žadateli o mezinárodní ochranu převažují muži s více než šesti desetinami (62,8 %) v roce 2016. Celkem 18,2 % žadatelů v roce 2016 byli nezletilí. Hlavní zdrojovou zemí žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR je stále Ukrajina, následují Irák, Kuba, Sýrie, Čína a Vietnam (údaje z roku 2016). Oproti tomu struktura žadatelů o azyl v zemích EU se liší – na prvním místě byli ve 3. čtvrtletí 2016 Syřané, následovaní Afghánci, Iráčany, občany Nigérie a Pákistánci.

Počty udělených azylů jsou velice nízké. V roce 2016 bylo v České republice uděleno celkem 148 azylů, a to nejvíce občanům Iráku. Zároveň byla ve 302 případech udělena doplňková ochrana – nejvíce občanům Sýrie, Iráku, Ukrajiny a Kubu.

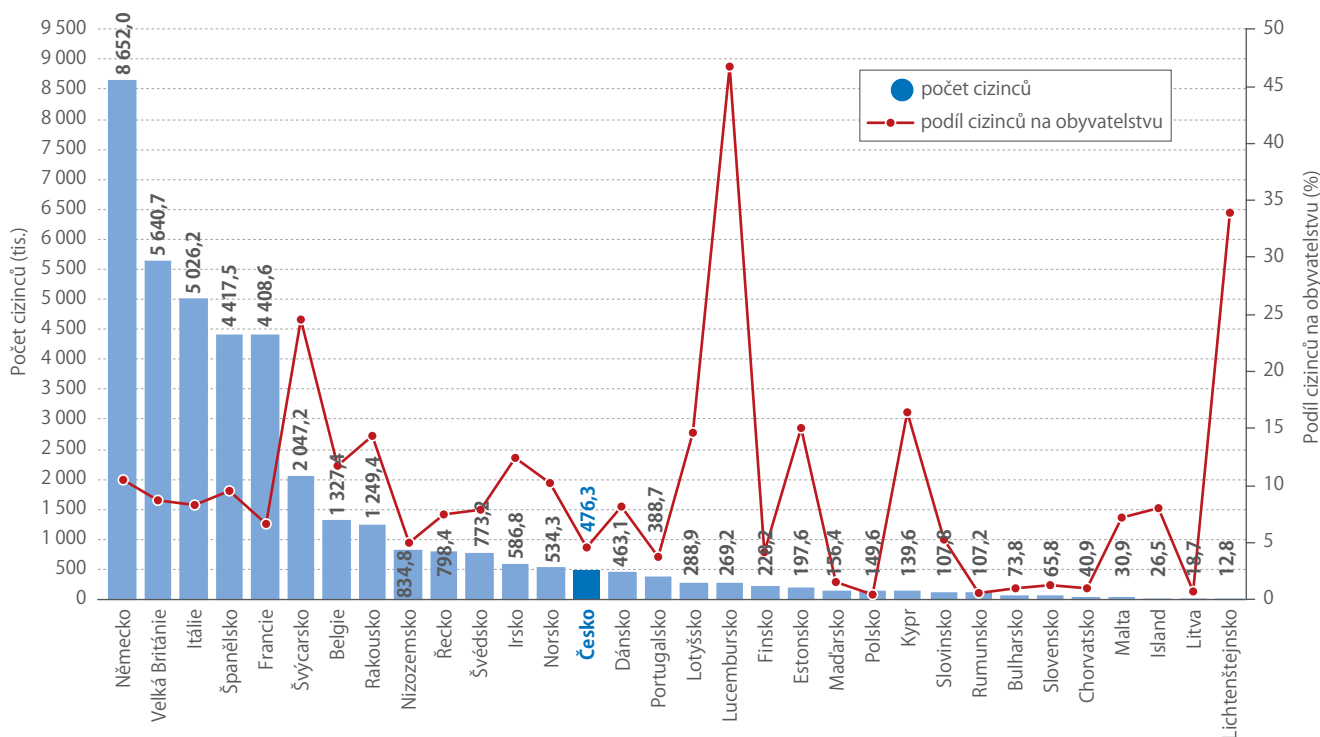
CIZINCI Z TŘETÍCH ZEMÍ PODLE ÚČELU POBYTU, 2016

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Doplňková ochrana je udělována v těch případech, kdy žadatel nespňuje nároky na udělení azylu, ale existují důvodné obavy z hlediska jeho bezpečnosti pro navrácení do státu, jehož je státním občanem nebo na jehož území měl poslední trvalé bydliště.

VYBRANÉ EVROPSKÉ ZEMĚ – POČET CIZINCŮ A JEJICH PODÍL NA OBYVATELSTVU

Zdroj: Eurostat, ČSÚ (k 1. 1. 2016)

Cizinců s trvalým pobytem přibýlo

Cizinci mimo Evropskou unii mají vysoký podíl osob s trvalým pobytem v ČR, u občanů z Unie je tomu naopak. Zatímco ukrajinští a vietnamští muži přijíždějí do Česka podnikat a pracovat, Rusové sem chodí studovat.

MAREK ŘEZANKA
oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

V roce 2016 pocházela většina cizinců v České republice ze zemí mimo Evropskou unii. V případě mužů cizinců pocházelo ze zemí EU zhruba 45 % osob, u žen cizinek pak ještě méně, necelých 38 %. Jak mezi cizinci s původem v zemích EU, tak mimo tyto státy převažovali muži. U cizinců mimo země EU byl podíl podle pohlaví vyrovnaný, převaha mužů byla mírná, jenom 53 %. To u cizinců původem z některé unijní země převládali muži z 61 %.

TĚMĚŘ 60 % CIZINEK A VÍCE NEŽ POLOVINA CIZINCŮ MUŽŮ MĚLA K 31. 12. 2016 V ČR TRVALÝ POBYT

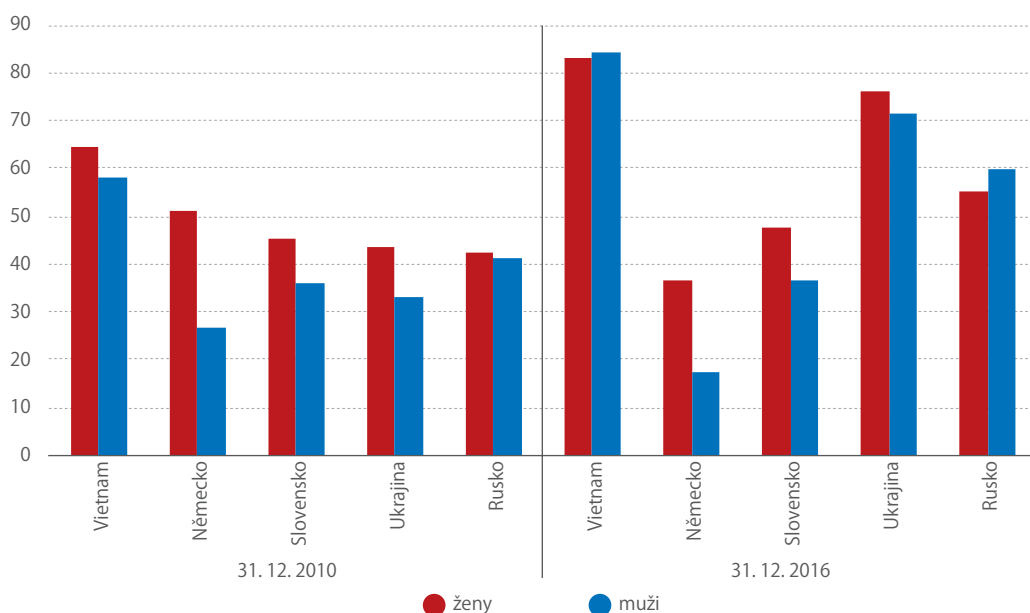
Většinou se však jednalo o cizince mimo EU, kde jak muži, tak ženy měli trvalý pobyt ze zhruba dvou třetin. U cizinek ze zemí EU činil podíl žen s trvalým pobytem necelých 47 % a v případě mužů cizinců představoval tento podíl pouze jednu třetinu.

Trvalý pobyt na našem území mělo 83 % žen a 84 % mužů s vietnamským občanstvím. Vysoké podíly zaznamenali také cizinci s občanstvím Ukrajiny (76 % žen a 72 % mužů s občanstvím Ukrajiny mělo trvalý pobyt). Naopak například u Slováků a Němců byl podíl osob s trvalým pobytem podstatně nižší s tím, že u mužů výrazněji než u žen. Jenom 17,5 % mužů s německým občanstvím mělo u nás trvalý pobyt. Na dlouhodobá víza u nás pobývalo

k 31. 12. 2016 celkem 13 147 cizinců, z toho asi 55 % žen. Nadpoloviční zastoupení žen s tímto typem pobytu vykazovali jak občané Ukrajiny (59 %), tak Ruska (61 %) a Vietnamu (64 %).

PODÍL CIZINCŮ S TRVALÝM POBYTEM ZE VŠECH CIZINCŮ PODLE POHLAVÍ (%)

44 %

činil podíl cizinek v ČR v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

Podíl osob, kterým byla v ČR udělena mezinárodní ochrana, tvořil k 31. 12. 2016 u obou pohlaví přibližně jedno procento.

ÚČELY POBYTU JSOU ZJIŠŤOVÁNY VÝHRADNĚ ZA CIZINCE Z TŘETÍCH ZEMÍ S PŘECHODNÝM POBYTEM

Nejčastějším účelem pobytu (zastoupeným z více než poloviny) bylo u mužů z třetích zemí zaměstnání a podnikání (celkově 54 %). Zaměstnání a podnikání tvořilo více než dvoutřetinový podíl všech účelů pobytu jak u mužů s občanstvím Vietnamu (70 %), tak Ukrajiny (73 %). Jiná byla situace u ruských mužů. Ti sice také pobývali v ČR nejčastěji za účelem zaměstnání a podnikání, ale jen v 37 % případů. Další 33 % u nich zaplnilo studium.

U cizinek bylo nejčastějším důvodem slučování rodiny (38 %). Nejvíce to bylo patrné u žen s vietnamským občanstvím, kde slučování rodiny tvořilo 61 % všech účelů pobytu. V případě ukrajinských žen to byl o něco nižší podíl, zhruba 46%.

POČET CIZINCŮ MÍRNĚ STOUPÁ

Srovnáme-li stavy k 31. 12. za rok 2016 s rokem 2010, vidíme, že celkové počty cizinců na našem území ani jejich podíly podle pohlaví se příliš nemění (rostou, ale poměrně mírně). Jiné je to ovšem při pohledu na cizince s trvalým pobytem v ČR. Zatímco k 31. 12. 2010 jich bylo asi 190 tis., k témuž datu v roce 2016 dosahovaly jejich počty 272 tis. Je tedy zřejmé, že se výrazně zvýšil i jejich podíl na celkovém počtu cizinců u nás.

Platí, že podíl žen s trvalým pobytem ze všech cizinek je vyšší než podíl mužů s tímto typem pobytu ze všech cizinců mužského pohlaví. V roce 2010 činil tento podíl 49 % v případě cizinek a necelých 41 % u cizinců. V roce 2016 mělo trvalý pobyt téměř 60 % cizinek a přes 51 % mužů s jiným než českým občanstvím.

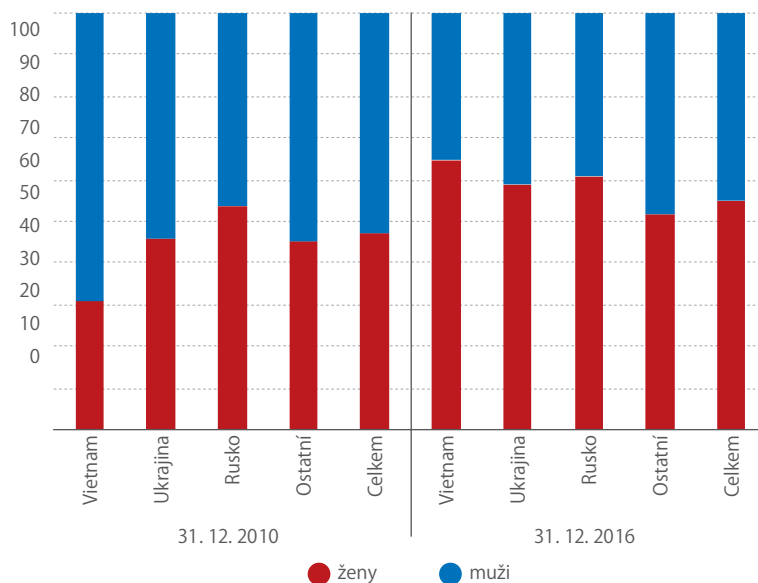
Výraznější rozdíly podle pohlaví byly zjištěny u cizinců pocházejících z některé z 28 zemí EU. K 31. 12. 2016 činil podíl žen s trvalým pobytem z těchto zemí ze všech cizinek z evropské osmdesátky zhruba 47 % (tedy zhruba o 5 procentních bodů méně než k 31. 12. 2010). U mužů byl tento podíl v roce 2016 podstatně nižší, a to 32% (opět zde vidíme propad pěti procentních bodů oproti roku 2010).

Jestliže k 31. 12. 2010 tvořili muži s trvalým pobytem zhruba 42% podíl cizinců mužů mimo EU a cizinky s trvalým pobytem 48% podíl ze všech cizinek pocházejících odjinud než z EU, k 31. 12. 2016 zaznamenala obě pohlaví téměř shodné skóre – 67% podíl.

UKRAJINCI MAJÍ ENORMNÍ ZÁJEM O TRVALÝ POBYT

Za pozornost stojí vývoj u cizinců s občanstvím Ukrajiny. V roce 2010 zaznamenaly ženy s tímto občanstvím a trvalým pobytem 44 % všech Ukrajinek

PODÍL CIZINCŮ ZE ZEMÍ MIMO EU S DLOUHODOBÝMI VÍZY (nad 90 dní, %)

Zdroj: ČSÚ (k 31. 12. 2010 a 2016)

na našem území, u Ukrajinců to bylo ještě o 11 procentních bodů méně. Tehdy můžeme mluvit o trendu, kdy si Ukrajinci k nám jezdili většinou přivydělávat, aby se s penězi vraceli domů a přispívali svým rodinám.

Pak ovšem přišla občanská válka a poměry na Ukrajině se výrazně zhoršily. K 31. 12. 2016 tvořil podíl Ukrajinek s trvalým pobytem v ČR 76 % všech Ukrajinek u nás. U Ukrajinců byl tento podíl zhruba o 4 procentní body nižší.

Výrazně se zvýšil i počet cizinců s uděleným azylem u občanů z Ukrajiny. K 31. 12. 2010 se jednalo o pouhých 86 osob (z toho 38 žen), o šest let později to bylo již 395 Ukrajinců a ženy zde tvoří většinu (201 Ukrajinek).

Můžeme tedy mluvit o jisté kvalitativní proměně migrace z Ukrajiny, která je v uplynulém období patrná. Nejvyššími podíly trvalých pobytů se vyznačují cizinci s občanstvím Vietnamu (také zde došlo k výraznému nárůstu mezi roky 2010 a 2016, a to u obou pohlaví).

Naopak pokles podílu trvalých pobytů u cizinců pocházejících ze zemí EU můžeme demonstrovat na Němcích. K 31. 12. 2010 činil podíl žen s občanstvím Německa s trvalým pobytem v ČR polovinu (zato u mužů dosahoval pouze hodnoty 27 %). V roce 2016 mělo trvalý pobyt v ČR jenom 36 % německých žen a 18 % německých mužů. Nutno ale dodat, že německých žen je na území ČR celkově značně méně než mužů.

Jestli u někoho v podílu trvalých pobytů na území ČR nedošlo ve sledovaném období k signifikantnější změně, jsou to Slovinci. Jak v roce 2010, tak v roce 2016 činil podíl slovenských žen s trvalým pobytem zhruba 45–47 %, podíl slovenských mužů s trvalým pobytem byl 36 %.

Počet Ukrajinců žádajících o azyl v ČR

86

v roce 2010

395

v roce 2016

Cizinci v seniorském věku

Z údajů Ředitelství služby cizinecké policie vyplývá, že po 61. roku života zůstává v České republice v seniorském věku více cizinců z Evropské unie než ze zemí mimo Unii. Ze zemí EU se k nám stěhují ženy v seniorském věku, z mimounijních států do Česka přicházejí naopak ženy v mladém věku, a to od 18 do 21 let.

**JITKA
ŘEZŇÍČKOVÁ**
oddělení pracovních
sil, migrace a rovných
příležitostí

K 31. prosinci 2016 žilo na území České republiky celkem 208 166 cizinců z Evropské unie, z toho bylo 126 483 mužů a 81 683 žen. Z mimounijních zemí zde pobývalo 285 275 cizinců (151 462 mužů a 133 813 žen).

POČTY CIZINCŮ SE LIŠÍ PODLE VĚKU

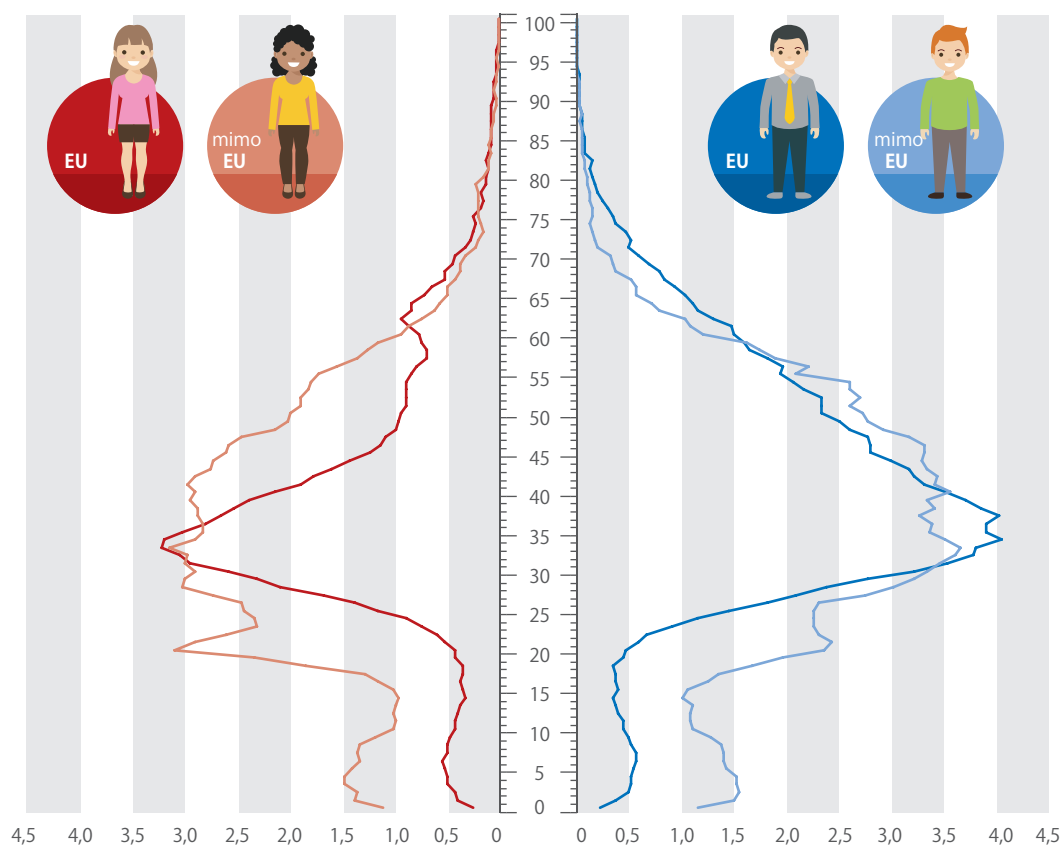
Při zkoumání počtu cizinců dětí do 15 let zjistíme, že obě skupiny cizinců – z Evropské unie a mimo Evropskou unii – jsou zde zastoupeny, avšak mimounijní cizinci se vyskytují ve výraznějším počtu. Ve věkové skupině 16–21 let stoupá křivka počtu lidí ze zemí mimo EU. Nárůst počtu cizinců z Evropské unie začíná až ve věkové kategorii od 20 let, a to především ve středním mladším věku. Nejpčetněji jsou zastoupeni lidé ve věku 35 let. Pak křivka počtu cizinců klesá až k hranici věku 61 let, kde se

počty cizinců jak z EU, tak mimo EU vyrovnávají. Zajímavé je, že po 61. roku života zůstává v České republice v seniorském věku více cizinců z Unie než mimounijních. Počet cizinců z Evropské unie kromě zmíněné seniorské populace převyšuje počet cizinců z mimoevropských zemí, a to hlavně ve věkové skupině 32–38 let (viz graf). S přibývajícím věkem pak počty cizinců v Česku klesají, výrazněji u těch, kteří nejsou občany některé ze zemí Evropské unie.

K OBRATU POČTU CIZINCŮ DOCHÁZÍ V DOBĚ PLNOLETOSTI

U dětí do 15 let je zastoupení chlapců a dívek stejné, přičemž dětí cizinců ze zemí mimo Evropskou unii je více. Ve věkové kategorii od 18 do 21 let narůstá počet cizinců z mimounijních zemí, a to především žen.

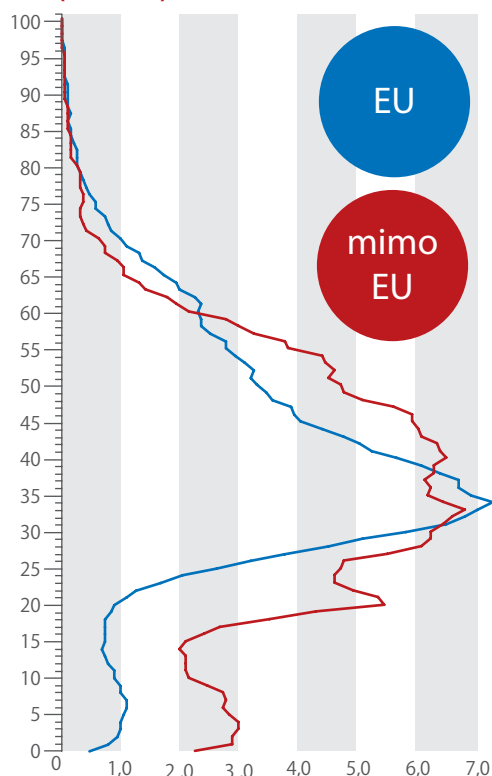
CELKOVÝ POČET CIZINCŮ^{*)} PODLE VĚKU, 2016 (tis. osob)

35 let
je nejpočetnější věk
lidí z EU

^{*)} Pozn.: Počty za mimounijní země bez azylantů. Zdroj: ČSÚ, Ředitelství služby cizinecké policie

CELKOVÝ POČET CIZINCŮ PODLE VĚKU, 2016 (tis. osob)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

22 let
od této věkové hranice roste počet mužů a žen z EU

V roce 2016 žilo v České republice 3 105 žen ve věku 21 let pocházejících ze zemí mimo EU. S vyšším věkem se počty žen snižují a začínají zase stoupat až od věku 27 let. Nejvyšší počty žen ze zemí mimo EU jsou ve věku 29 let (3 027) a 35 let (2 907).

Počet mužů a žen ze zemí Evropské unie začíná růst až kolem 22. roku, přičemž počet mužů je zpočátku jen o málo vyšší. S vyšším věkem pak jejich počet roste, a to převážně u mužů, kdy ve věku 35 a 38 let vrcholí.

V roce 2016 kulminoval počet cizinek a cizinců kolem věku 35 let (viz graf). V těchto kulminačních bodech si lze všimnout, že jak muži, tak ženy ze zemí EU počtem převyšují muže a ženy ze zemí mimo Evropskou unii. Ovšem s postupujícím věkem přibývá výrazněji počet mužů i žen z mimo-evropských zemí. Na vysoké úrovni se drží muži ze zemí EU.

K propadu dochází především u žen ze zemí EU. Jejich počty začínají stoupat až po padesátém devátém roce věku. U mužů ze zemí EU, ani u mužů a žen ze zemí mimo EU zvyšování počtu v tomto věku není příliš patrné. Dalo by se usuzovat, že ze zemí Evropské unie se k nám stěhují ženy seniorky. Zároveň dochází k patrnému úbytku jak mužů, tak i žen ze zemí mimo Unii. Jejich počty se snižují s postupujícím věkem ve větší míře než u mužů a žen z členských zemí Unie.

JAK TO VIDÍ

JARMILA MAREŠOVÁ

oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Počty žadatelů o mezinárodní ochranu se v posledních třech letech, tj. od vypuknutí uprchlické krize, udržují v Česku víceméně na stejné úrovni. Zatímco v roce 2015 zažádalo na našem území o mezinárodní ochranu celkem 1 525 osob, v roce 2016 to bylo o zhruba 50 žadatelů méně. Přibližně stejný počet (1 450) byl registrován i v roce 2017. Oproti tomu v zemích EU v roce 2015 zažádalo o udělení mezinárodní ochrany celkem 1 257 610 cizinců. Toto číslo se příliš nezměnilo ani v roce 2016 (1 206 510), zato v roce 2017 došlo k výraznému poklesu (649 855).

Celkem 31 % z celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v zemích EU bylo v roce 2017 registrováno v Německu. Následovaly Itálie (20 %), Francie (17 %), Řecko (9 %), Velká Británie (5 %) a Španělsko (5 %). Nejvyšší podíl žadatelů k celkové populaci mělo Řecko – 5 295 žadatelů na jeden milion osob. Naopak nejnižší (27) mělo Slovensko.

Pokud jde o hlavní zdrojové země žadatelů o azyl, vykazuje Česká republika oproti zemím EU markantní rozdíly. Hlavní zdrojovou zemí zůstává Ukrajina. V roce 2017 u nás žádalo o azyl 435 Ukrajinců. Na dalších

místech pak byly Arménie (129), Gruzie (129) a Ázerbájdžán (127). Oproti tomu spektrum zdrojových zemí žadatelů o mezinárodní ochranu v rámci celé EU je výrazně odlišné. Na prvním místě dominuje Sýrie (102 385 žadatelů v roce 2017), na dalších místech se umístily Irák (47 525), Afghánistán (43 625), Nigérie (39 090) a Pákistán (29 570). Z dostupných statistik vyplývá, že žadatelé o mezinárodní ochranu ze Sýrie dominují ve většině zemí EU.

Počty udělených azylů jsou v ČR dlouhodobě na nízké úrovni. Zatímco v roce 2016 bylo v České republice uděleno celkem 148 azylů, a to nejvíce občanům Iráku, vloni to bylo podle Ministerstva vnitra jen 29 azylů. Častěji je udělována tzv. doplňková ochrana, a to v případech, kdy žadatel nesplňuje nároky na udělení azylu, ale existují důvodné obavy z hlediska bezpečnosti pro jeho navrácení do státu, jehož je státním občanem nebo na jehož území měl poslední trvalé bydliště. Na rozdíl od azylu je však doplňková ochrana pouze dočasným statutem. V roce 2016 získalo doplňkovou ochranu v ČR celkem 302 a vloni 118 cizinců.

Nejvíce se bojíme toho, co neznáme

V druhé polovině minulého století tu byl jeden stát ze dvou velmi blízkých národů, od roku 1993 již dokonce jen jeden národnostně homogenní stát, ale v novém tisíciletí stále více narůstá podíl cizích státních občanů. Jaké hlavní přínosy či negativa mají cizinecké komunity pro českou společnost, se zamýšlejí socioložky Lenka Formánková a Marta Lopatková.

DALIBOR HOLÝ

ředitel odboru statistiky trhu práce a rovných příležitostí

V současnosti má již každý dvacátý obyvatel České republiky pas jiné země. Jakým způsobem to mění náš pohled na svět?

Lenka Formánková: Cizinecké komunity pomáhají vytvářet multikulturní společnost, kde dokáže několik kultur fungovat vedle sebe, vzájemně se prolínat a obohacovat. Fungující multikulturní společnosti mohou učit většímu respektu k jinakosti, toleranci k odlišným kulturním zvyklostem a životním stylům, včetně akceptace různých náboženských vyznání. Je známo, že nejvíce se bojíme toho, co neznáme. Každodenní život s lidmi odlišných kultur nám umožňuje je lépe poznat a přestat se této odlišnosti obávat.

Marta Lopatková: V České republice dorůstá druhá generace migrantů, která se potýká s celou řadou problémů. Jak se situace ve společnosti vyvine, to teprve uvidíme. Osobně jsem velice zvědavá, jak jejich zapojení ovlivní například pracovní trh a jak dnes již naprosto běžná přítomnost na první pohled odlišných dětí v dětských kolektivech ovlivní vnímání lidí ve společnosti.

Složení cizinců v Česku se liší od sousedních států i průměru Evropské unie. Dominují tu Slováci, ale žije tu i hodně Ukrajinců či Vietnamců, kteří přišli ze zcela kulturně odlišného prostředí.

Marta Lopatková: To, že do České republiky zejména v minulých letech přijíždělo tolik občanů Vietnamu, je dáno historickými okolnostmi a specifickým vztahem, který bývalé Československo a Vietnam navázaly během komunismu. Válkou zbídačenému Vietnamu chyběli odborníci a specialisté. Proto byly vysílány skupiny učňů, stážistů, studentů a dělníků do zemí bývalého východního bloku, aby tito lidé získali zkušenosti, případně vystudovali a vrátili se zpět budovat nový Vietnam. Na základě mezivládních smluv tedy začaly do Československa postupně proudit skupiny vietnamských občanů. Jejich počet se zvyšoval, až eskaloval mezi lety 1980–1983. Tehdy zde pobývalo až třicet tisíc Vietnamců. Ačkoli tu jejich život nebyl vůbec jednoduchý, získali vzdělání a praxi, kterou následně uplatnili ve Vietnamu. Na Československo vzpomínají s láskou a nostalgií, dodnes zpívají české lidovky a popíjejí pivo. Obraz

Československa jako země zaslíbené, která skýtá prostor pro snadné podnikání, kde je nebe modřejší a tráva zelenější, pak často přetrvával i v představách migrantů v dalších vlnách.

Ze statistiky vyplývá, že migrace do Česka má převážně přechodný pracovní charakter. Přitom nadpoloviční většina cizinců má trvalý pobyt. Není v tom rozpor?

Lenka Formánková: Složení migrantské populace z hlediska jejich migračního statusu je dáno primárně restriktivní migrační politikou České republiky. Ta skrze různé nástroje, jakými jsou například visa pointy, silně reguluje přístup cizinců, zvláště z Vietnamu, Ukrajiny a dalších zemí sloužících tradičně jako zdroj migrace, do naší země. Zavedení visa pointů v roce 2009 výrazně zkomplikovalo možnost získat krátkodobá pracovní víza nebo žádat o dlouhodobý pobyt. Migrantská populace proto začala po roce 2009 klesat. Teprve v posledních letech se její počet opět zvyšuje. Většina migrantů z třetích zemí, zvláště pak z těch nejpočetnějších minorit – vietnamské a ukrajinské, přijela do Česka ještě před propuknutím ekonomické krize v roce 2008. Vzhledem k tomu, že po pěti letech dlouhodobého pobytu vzniká nárok na pobyt trvalý, má většina cizinců status trvalého pobytu.

Ve srovnání s domácí populací je ta cizinecká mnohem více soustředěná ve středním věku a převažují v ní muži. Ti páchají více násilných trestných činů. Nebylo by tedy lepší, kdyby se k nám stěhovaly celé rodiny?

Lenka Formánková: Ze statistik vyplývá, že nejčastějšími trestnými činy u cizinců je padělání úředních listin. To je dáno podle mého názoru složitou situací migrantů z třetích zemí. Ti se často v naší legislativě neorientují. Proto při žádostech o pobytová víza a jejich prodloužení využívají služeb zprostředkovatelů, kterým platí desítky tisíc korun. Často však jejich snaha zařídit legální pobyt končí fiaskem. Zprostředkovatel slíbené dokumenty nevyřídí nebo je nepřihlásí k platbě zdravotního pojištění, případně jim předá padělané dokumenty. Souhlasím s tím, že migrace by se měla zaměřovat na podporu celých rodin, pokud o to mají zájem. Transnacionální podoby rodiny, jak vyplývá z našich výzkumů, často negativně

»

Zavedení visa pointů v roce 2009 výrazně zkomplikovalo možnost získat krátkodobá pracovní víza nebo žádat o dlouhodobý pobyt.

Je studentkou doktorského programu Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky na Filozofické fakultě UK. Absolvovala studijní pobyty na Národní univerzitě v Hanoji. Dlouhodobě pracovala jako integrační pracovnice a lektorka českého jazyka pro vietnamsky hovořící. Od roku 2017 je členkou výzkumného týmu v projektu Modely péče a strategie sladování práce a rodiny u migrantů realizovaného v Sociologickém ústavu AV ČR.

Vystudovala psychologii a sociální politiku na Masarykově univerzitě v Brně. V Sociologickém ústavu AV ČR je od roku 2008. Vede projekt Modely péče a strategie sladování práce a rodiny zaměřený na vietnamskou a ukrajinskou minoritu v ČR, dále vede projekty Mongolská komunita v České republice a Role intimity v české kontroverzi ohledně domácích porodů. V letech 2015–2018 byla členkou Odborné komise pro rodinnou politiku na MPSV.

Mgr. Marta Lopatková Mgr. et Mgr. Lenka Formánková, Ph.D.

ovlivňují rodinné vztahy, zvláště pak vztahy mezi rodiči a dětmi, které vyrůstají téměř bez jednoho nebo obou rodičů. Když mluvíme s migrantkami z Ukrajiny, některé své děti vídají jednou za několik měsíců, vietnamské matky zase třeba i jednou za rok. Jinak jsou v kontaktu pouze díky moderním technologiím. Příjezd celé rodiny napomáhá integraci. Děti migrantů se díky školnímu a předškolnímu vzdělávání často lépe zapojují do majoritní společnosti a skrze ně i celá rodina. Rodiče jsou také díky dětem více motivováni učit se český jazyk, a chápat českou kulturu, orientovat se v české legislativě a tak dále. Na potřebu integrovat celé migrantské rodiny upozorňují i neziskové organizace sdružené v Konsorciu nevládních organizací pracujících s migranty.

Mohla by migrace do Evropy zvrátit emancipaci žen?

Lenka Formánková: Z našeho výzkumného projektu Modely péče a strategie sladování práce a rodiny u migrantů v České republice zaměřeného na život vietnamských a ukrajinských rodin, kde se nyní primárně zaměřujeme na životní situaci matek malých dětí do deseti let z Ukrajiny a Vietnamu, se ukazuje, že migrační zkušenost může být emancipační. Ženy, se kterými jsme mluvily, získaly díky migraci do České republiky ekonomickou nezávislost. Zvláště u ukrajinských matek z našeho vzorku se objevovala migrace jako strategie, jak opustit nefunkční, nebo dokonce násilný vztah. Na druhou stranu se může stát, že se díky migraci dostane

žena do závislé pozice. Například ve chvíli, kdy její pobytový status je závislý na partnerovi – má víza za účelem sloučení rodiny. Odchod od manžela tak znamená ztrátu legálního pobytového statusu a riziko vyhoštění. Také je pravdou, že velké migrantské komunity slouží jako „konzervátor“ zvyků a kultury země původu. Většina rodin se však snaží o kombinaci zvyklostí. Zvláště děti migrantů si z obou kultur vybírají to, co se jim líbí. Mladí Vietnamci uchovávají silné rodinné vazby a respektují starší členy rodiny. Zároveň se snaží o rovnoprávnější partnerský vztah a své děti vychovávají „po česku“.

V čem se liší vietnamská komunita od té ukrajinské?

Marta Lopatková: Vietnamská komunita je výrazně viditelnější. Proto se hned z médií dozvíme, že na Sapě v Praze byl záťah na nelegální jatka. Ale o policejní akci proti nelegálním pracovníkům z Ukrajiny běžně neslyšíme. Má to svoje pozitiva i negativa. Myslím, že o vietnamské komunitě je v současnosti výrazně více slyšet, neboť pořádá kulturní akce s cílem propojovat majoritu s minoritou.

Lenka Formánková: Mladí Vietnamci, kteří do České republiky přijeli v dětství nebo se tu narodili, jsou na rozdíl od jiných komunit velice aktivní, a to nejen na sociálních sítích. Vytvářejí spolky, jako jsou například Viet Up v Praze nebo Zase rýže, kde organizují diskuze, tematické večery a semináře. Pořádají také nejrůznější kulturní akce, například Ochutnej Vietnam, či zakládají kavárny.

Ženy, se kterými jsme mluvily, získaly díky migraci do České republiky ekonomickou nezávislost.

Rok 2017 byl pro českou ekonomiku úspěšný

Poslední čtvrtletí roku 2017 potvrdilo, že česká ekonomika zažila mimořádně úspěšný rok. Díky růstu výdělků se spotřeba českých domácností zvýšila nejvíce za posledních deset let. Silná zahraniční poptávka motivovala podniky k investicím v jejich provozech.

KAROLÍNA SÚKUPOVÁ
oddělení
svodných analýz

JIŘÍ KAMENICKÝ
oddělení
svodných analýz

Hrubý domácí produkt (HDP) v roce 2017 vzrostl o 4,5 %, což je druhá nejvyšší hodnota od konjunkturního roku 2007. Přispěly k tomu všechny součásti ekonomiky. Stablním pilířem českého hospodářského růstu jsou již tři roky výdaje na konečnou spotřebu. V roce 2017 přispěly k celkovému meziročnímu růstu HDP 1,7 p. b. (příspěvky po vyloučení dovozu pro konečné užití) a jejich vliv byl rovnoměrně vysoký po celý rok. Rostla především spotřeba domácností (o 4,0 %, nejvíce od roku 2007). Příspěvek zahraniční poptávky k meziročnímu růstu v roce 2017 činil 1,8 p. b. Zahraniční obchod se zbožím loni nabral obrátky a růst vývozu (5,8 %) i dovozu (6,6 %) zrychlil. Nejvíce se dařilo vývozcům motorových vozidel, strojů a zařízení a elektrických zařízení. Vyšší růst dovozu zboží byl mimo jiné způsoben meziročním navýšením cen některých surovin, které mají velký význam ve skladbě dovozu. Prudce se tedy zvýšila hodnota dovozu ropy a zemního plynu (o 36,1 %) a rovněž základních kovů (o 17,7 %).

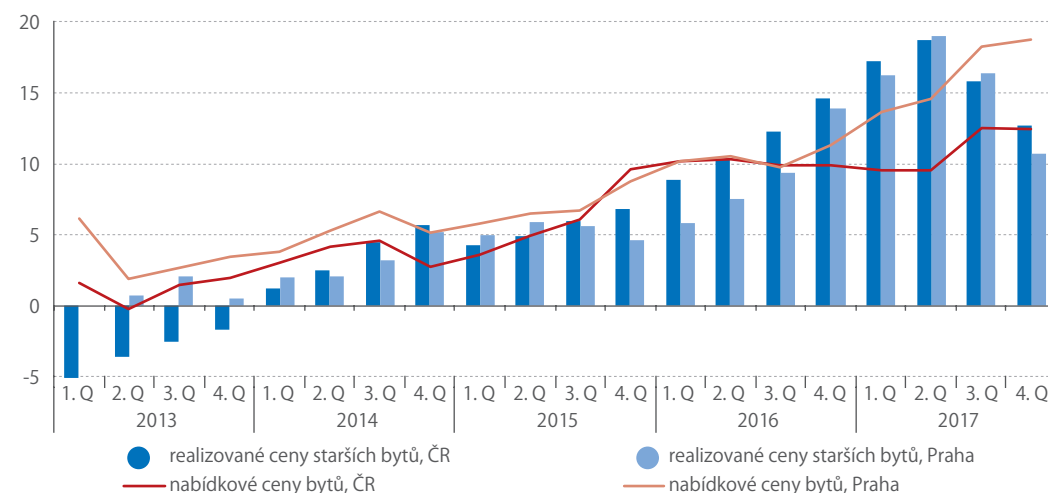
VE DRUHÉM POLOLETÍ POHÁNĚLY RŮST INVESTICE

Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu, které v pojetí národních účtů reprezentují investice, loni vzrostly o 5,8 % a k celkovému růstu HDP přispěly 1,2 p. b. Jejich vliv byl klíčový pro zrychlení růstu ve druhé polovině roku. Ve 2. až 4. čtvrtletí příspěvek

k meziroční dynamice dosahoval vždy 1,6 p. b. Věcné členění investiční aktivity ukazuje, že značně narostly především investice do dopravních prostředků a zařízení (o 8,9 %), do obydlí (o 7 %) a do informačních technologií a ostatních strojů a zařízení (o 6,6 %). Zrychlil i růst investic do produktů duševního vlastnictví (na 5,4 %).

Z účelové struktury investic tedy vyplývá, že loňský nárůst investiční aktivity byl ve zvýšené míře tažen podniky a též domácnostmi, které investovaly hlavně do obydlí. Investice do obydlí silně rostly zejména v 1. až 3. čtvrtletí. V posledním čtvrtletí roku se však projevil mimořádně silný závěr roku 2016 (související s očekávanými změnami podmínek hypotečních úvěrů) a meziroční tempo se výrazně zpomalilo. Posun lze pozorovat i v údajích o počtu nových hypotečních smluv (z databáze ARAD České národní banky). Po skokovém navýšení na přelomu let 2016 a 2017 loni nepřibývaly tak rychle. Naopak hodnota poskytnutých hypotečních úvěrů i nadále výrazně rostla. Ostatní zmíněné investiční kategorie, tedy dopravní prostředky a ICT a stroje, jsou doménou podniků. Investiční aktivita firem je v současnosti stimulována pozitivním ekonomickým vývojem i stále příznivými úvěrovými podmínkami. V prostředí nedostatku pracovní síly se však stále častěji zmiňuje vyšší míra investic do automatických systémů, které mohou částečně

CENY NEMOVITOSTÍ, 2013–2017 (%)

Zdroj: ČSÚ

nahradiť lidskou pracovnú silu, prípadne jí asistovať a tým zefektívniť výrobu.

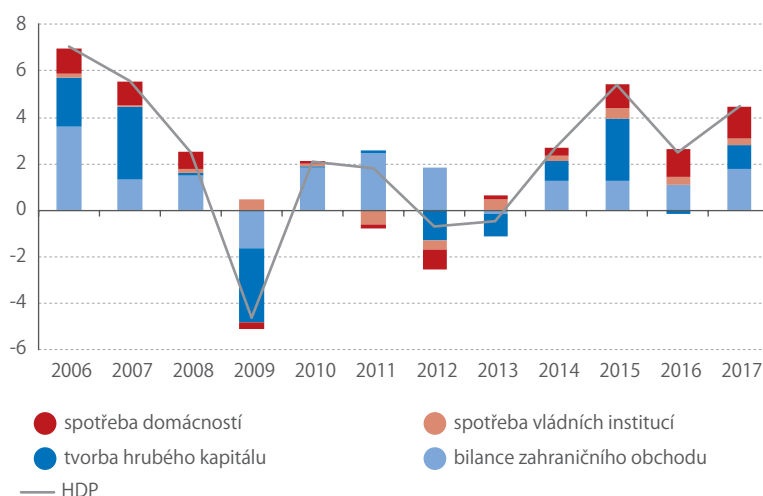
Výdaje na ostatní budovy a stavby, u ktorých hraje významnou úlohu štát, loni setrvaly na mimořádně nízké úrovni roku 2016, když jejich růst dosáhl 0,9%. Kromě infrastrukturních projektů (financovaných dominantně vládním sektorem) tato investiční kategorie zahrnuje i různé průmyslové budovy a sklady, které si pořizují podniky. Jejich výstavbu stimuluje silný ekonomický růst i logisticky výhodná poloha Česka. Detailnější údaje o roli jednotlivých sektorů v loňské investiční aktivitě přinese až publikace ročních sektorových účtů (na konci června 2018).

NEJVYŠŠÍ RŮST CEN ZA POSLEDNÍCH PĚT LET

Po letech cenové stagnace došlo v roce 2017 ke zrychlení růstu většiny sledovaných cenových indexů. Tím nejsledovanějším je index spotřebitelských cen. Ten se oproti roku 2016 zvýšil o 2,5 %, což bylo nejvíce od roku 2012. Meziroční růst spotřebitelských cen byl nejvýrazněji ovlivněn zdražováním potravin, které se dokonce v průběhu roku zrychlovalo. Mírně zrychloval i růst nákladů na bydlení a energie, a to především vlivem zvyšování cen nájemního bydlení i imputovaného nájemného. Po období poklesu cenropy se opět začaly zvyšovat i ceny dopravy. U těch se však v druhé půli roku více projevovalo zdražování osobních dopravních prostředků.

Významným tématem se staly prudce rostoucí ceny bytů. Ty jsou problémem nejen ve vztahu k dostupnosti bydlení, ale mohou rovněž představovat riziko v prostředí lehce dostupných hypotečních úvěrů. Během roku 2017 zrychloval meziroční růst nabídkových cen bytů. Ve 4. čtvrtletí v celém Česku dosáhl 12,5 %, v Praze 18,8 %. Naproti tomu meziroční růst realizovaných cen bytů svého vrcholu dosáhl ve 2. čtvrtletí a následně zpomalil. Ve 4. čtvrtletí 2017 dokonce realizované ceny bytů v Praze (nových i starších) poprvé po téměř čtyřech letech mezičtvrtletně poklesly.

PŘÍSPĚVKY VÝDAJOVÝCH SLOŽEK KE ZMĚNĚ HDP^{*)}, 2006–2017 (stálé ceny, meziročně, p. b., HDP v %)

^{*)} Pozn.: Po vyloučení dovozu pro konečné užití. Zdroj: ČSÚ

REÁLNÝ RŮST PRŮMĚRNÉ MZDY LONI NEJVYŠŠÍ OD ROKU 2003

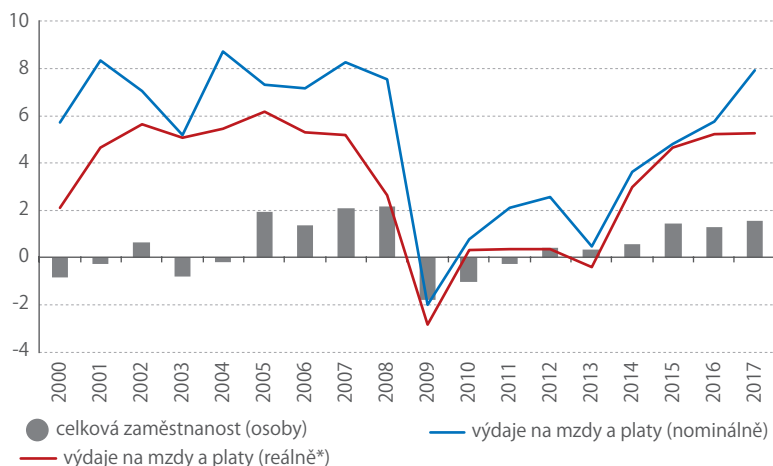
V úhrnu za celý rok mzdy vystoupaly o 7,0 % a přiblížily se tempům z konjunkturálních let 2007 a 2008. Průměrná hrubá měsíční mzda překročila ve 4. čtvrtletí 2017 poprvé v historii 30tis. hranici a meziročně posílila o 8,0 % (o rok dříve o 3,7 %). Navzdory vyšší inflaci se navýšilo tempo růstu průměrné reálné mzdy – v roce 2017 posílila o 4,4 %, nejvíce po roce 2003.

Růst mezd byl podpořen dobrými hospodářskými výsledky firem i pokračujícími pozitivními očekáváními. Stále více se projevoval také vliv nedostatku zaměstnanců. Významnou roli sehrál i stát – posílením platových tarifů vlastních zaměstnanců i dalším navýšením hranice minimální mzdy. Výrazně si tak polepšili zaměstnanci v nízkopříjmových odvětvích, především v ubytování, stravování a pohostinství (loni o 11,9 %) nebo v administrativních a podpůrných činnostech (+8,0 %). Mzdová diferenciace se loni mírně snížila, mediánová mzda roste rychleji než průměrná mzda již dva a půl roku.

Zaměstnanost po většinu roku sílila. Oproti roku 2016 se počet pracovníků (v pojetí národních účtů) navýšil o 1,6 % (nejvíce od roku 2008). V Česku pracovalo na sklonku loňského roku nejvíce lidí v jeho historii (5,36 mil.). Projevil se vliv hospodářského cyklu spojeného s přílivem pracovní síly ze zahraničí, ale rovněž posun ve věkové skladbě obyvatelstva. Z dat Výběrového šetření pracovních sil vyplynulo, že hlavním zdrojem růstu zaměstnanosti byl v 1. až 3. čtvrtletí 2017 čistý přítok z nezaměstnanosti. Na růstu zaměstnanosti se podíleli spíše starší pracovníci (nad 55 let), míra zaměstnanosti ale vzrostla téměř ve všech věkových skupinách. Zaměstnanost mužů dosáhla ve 3. čtvrtletí 81,4 % a byla již více než rok nejvyšší v EU. Zaměstnanost žen řadila ČR nadále až na jedenácté místo, a to i přesto, že se meziročně ve srovnání s EU zvyšovala dvojnásobným tempem (z 64,5 % na 66,7 %).

5 360 000
lidí pracovalo v Česku
na sklonku loňského
roku, nejvíce v jeho
historii.

VÝDAJE NA MZDY A PLATY^{*)}, CELKOVÁ ZAMĚSTNANOST, 2000–2017 (%)

^{*)} Pozn.: Očištěno deflátorem výdajů domácností na konečnou spotřebu.

Zdroj: ČSÚ

Spotřebitelské ceny šly vloni nahoru

Průměrná míra inflace v roce 2017 dosáhla 2,5 %, což je o 1,8 procentního bodu více než v roce 2016. Růst ovlivnily vyšší ceny potravin, nealkoholických nápojů a pohonných hmot.

**JIŘÍ
TREXLER**
oddělení statistiky
spotřebitelských cen

Po celý rok 2017 se meziroční míra inflace pohybovala mezi dvěma a třemi procenty. K nejnižšímu růstu došlo v dubnu ve výši 2,0 %, k nejvyššímu pak v říjnu ve výši 2,9 %. K cenovému růstu došlo ve většině oddílů spotřebního koše. Největší vliv na vzestup cen měly v průběhu roku ceny v oddíle potravin a nealkoholické nápoje a dále ceny v oddíle bydlení a v oddíle doprava.

V oddíle potravin a nealkoholické nápoje došlo ke zvýšení cen téměř u všech hlavních klasifikačních tříd potravinářských výrobků. Ceny pekárenských výrobků a obilovin vzrostly o 5,1 %, z toho běžného pečiva o 8,5 %. Ceny masa byly vyšší o 4,4 %, z toho vepřového masa o 9,4 %. Ceny vajec se zvýšily o 30,1 %, čerstvého másla o 34,9 %. Ceny ovoce vzrostly o 2,2 %. Ceny zeleniny byly nižší o 0,3 %, přičemž ceny brambor se zvýšily o 5,6 %.

ZVÝŠILO SE I NÁJEMNÉ

U jednotlivých položek zde obsažených nedošlo sice k výraznému cenovému výkyvu, ale jejich celkový vliv byl díky jejich váze ve spotřebním koši významný. Ceny čistého nájemného se zvýšily o 2,7 %, elektřiny o 0,3 %, vodného o 1,4 %, stočného o 0,9 %. Ceny zemního plynu klesly o 2,8 % a tepla a teplé vody o 1,7 %.

Cenový vývoj v oddíle doprava nejvíce ovlivňovaly ceny pohonných hmot. Ty byly ve všech měsících kromě července meziročně vyšší. V průměru byly ceny pohonných hmot meziročně vyšší o 6,5 %.

ROZKLAD MEZIROČNÍ ZMĚNY INDEXU SPOTŘEBITELSKÝCH CEN, 2017 (p. b.)

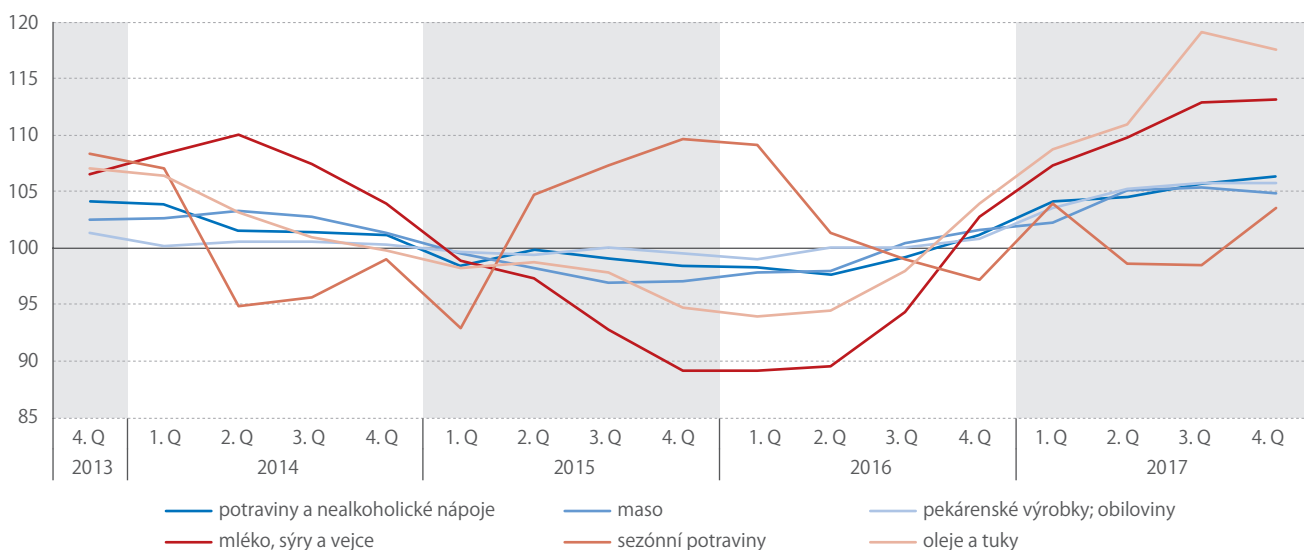
Oddíl	
Úhrn	2,5
Potraviny a nealkoholické nápoje	0,9
Alkoholické nápoje a tabák	0,2
Odivání a obuv	0,0
Bydlení, voda, energie, paliva	0,4
Vybavení bytu, zařízení domácnosti, opravy	0,0
Zdraví	0,1
Doprava	0,4
Pošty a telekomunikace	0,0
Rekreace a kultura	0,1
Vzdělávání	0,0
Stravování a ubytování	0,3
Ostatní zboží a služby	0,1

Zdroj: ČSÚ

Na zvýšení cen v oddíle stravování a ubytování měly vliv především stravovací služby, jejichž ceny byly vyšší o 6,3 %. Ceny ubytovacích služeb vzrostly o 1,8 %.

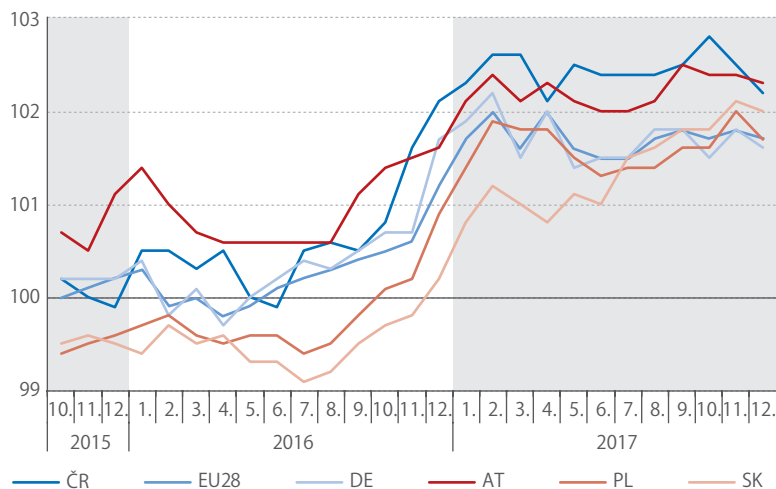
Růst cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák nastal v důsledku zvýšení cen tabákových výrobků (i vlivem zvýšení spotřební daně od ledna 2017) o 3,3 %.

INDEXY SPOTŘEBITELSKÝCH CEN V ČR, 4. Q 2013 – 4. Q 2017 (stejně období předchozího roku = 100, %)

Zdroj: ČSÚ

HARMONIZOVANÉ INDEXY SPOTŘEBITELSKÝCH CEN^{*)} V ČR, 4. Q 2015 – 4. Q 2017 (stejně období předchozího roku = 100, %)

Zdroj: ČSÚ

Ceny lihovin se zvýšily shodně jako ceny vína o 0,7%.
Ceny piva klesly o 1,8%.

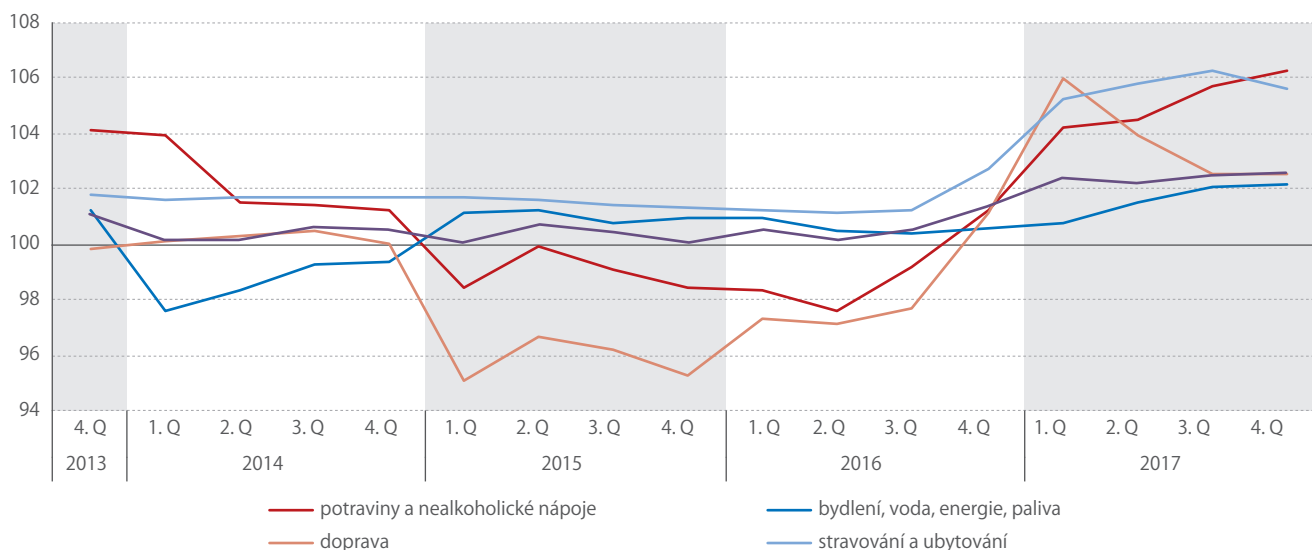
V oddíle rekreace a kultura se zvýšily zejména ceny dovolených s komplexními službami o 2,4%.

Oddíl ostatní zboží a služby zahrnuje různorodé položky, ze kterých se zvýšily zejména ceny služeb kadeřnických salónů a služeb osobní péče o 2,9% a ceny pojištění o 3,4%. Ceny finančních služeb se snížily o 3,3%.

VEJCE A MÁSLA PODRAŽILY

Vyšší meziroční růst v roce 2017 než v roce 2016 ovlivnily především ceny v oddíle potravin a nealkoholické nápoje, kde vzrostly zejména ceny vajec o 30,1% (v roce 2016 pokles o 7,2%) a ceny čerstvého másla o 34,9% (v roce 2016 pokles o 3,4%).

INDEXY SPOTŘEBITELSKÝCH CEN, 4. Q 2013 – 4. Q 2017 (stejně období předchozího roku = 100, %)

Zdroj: ČSÚ

V oddíle doprava byly vyšší ceny pohonných hmot o 6,5% (v roce 2016 pokles o 8,7%).

Meziměsíční změny indexu spotřebitelských cen se většinou pohybovaly v rozmezí -0,1 až +0,2%. Nejvyšší přírůstek nastal v lednu ve výši 0,8%, v červenci a říjnu ceny rostly o 0,5% a v únoru o 0,4%. Po většinu roku měly největší vliv na cenový vývoj ceny v oddíle potravin a nealkoholické nápoje, přičemž ke zvýšení cen v lednu došlo především ve skupině mléko, sýry, vejce, kde ceny vajec vzrostly o 5,1%, ceny sýrů o 1,0%, ceny mléka o 1,7% a ceny jogurtů o 8,5%. V říjnu byl růst cen ovlivněn především vyššími cenami zeleniny o 8,4% vlivem zvýšení cen plodové zeleniny o 35,0%. Cenové pohyby v červenci a v září byly ovlivněny především cenami v oddíle rekreace a kultura, kde ceny dovolených s komplexními službami vzrostly o 12,6% v červenci, respektive klesly o 13,5% v září.

V ZEMÍCH EU BYL CENOVÝ VÝVOJ PODOBNÝ

V mezinárodním porovnání se ceny v České republice stejně jako v okolních zemích a v členských státech Evropské unie vyvíjely obdobným způsobem. Ve všech měsících roku 2017 se hodnota harmonizovaného indexu za ČR pohybovala nad hodnotou tohoto ukazatele za celou Evropskou unii, přičemž největší rozdíl byl zjištěn v říjnu ve výši 1,1 procentního bodu a nejmenší v dubnu ve výši 0,1 procentního bodu.

Od ledna 2018 jsou indexy spotřebitelských cen počítány na základě nově zavedené klasifikace ECOICOP (evropská klasifikace individuální spotřeby podle účelu), která zavádí do spotřebního koše detailnější členění. K této změně dochází podle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/792. Struktura publikovaných indexů zůstává zachována.

Mají vyšší vzdělání, ale pořád berou méně

Průměrné mzdy žen jsou dlouhodobě nižší než u mužů. V minulosti k této nerovnosti přispívalo i jejich nedostatečné vzdělání. Přestože si ženy svou kvalifikaci v posledních letech zvýšily, asymetrie ve výdělcích přetrvává.

DALIBOR HOLÝ

ředitel odboru statistiky trhu práce a rovných příležitostí

MARTINA ŠIMŮNKOVÁ

sekce demografie a sociálních statistik

V 90. letech, v začátcích přechodu na tržní hospodářství, mělo ve srovnání s muži výrazně více žen nedostatečnou kvalifikaci pro jimi vykonávaná zaměstnání. Na danou pozici se tak vypracovaly spíše svými schopnostmi a zkušenostmi než díky získanému diplomu. Ten pro ně také mohlo být složitější získat vzhledem k dříve horší dostupnosti vyššího vzdělání pro dívky nebo třeba z důvodu brzkého těhotenství.

Ještě v roce 2004 tak bylo 26 % žen nedostatečně kvalifikovaných pro vykonávanou pozici oproti 15 % mužů. Největší nepoměr byl patrný na pozici řídicích pracovníků (66 % nedostatečně kvalifikovaných žen oproti 39 % mužů) a specialistů (46 % nedostatečně kvalifikovaných žen a 33 % mužů). Naopak adekvátně

kvalifikovaných bylo pro své zaměstnání 66 % žen a 76 % mužů.

ZAMĚSTNANÉ ŽENY JSOU VZDĚLANĚJŠÍ

Následovala však expanze pomaturitního a vysokoškolského vzdělávání, ve kterém začaly být aktivnější dívky. Z celkového počtu absolventů vysokých škol představují ženy od roku 2010 více než 60 %. To se následně odrazilo i na trhu práce. Zatímco v roce 2004 bylo mezi zaměstnanými muži 19 % s maturitou nebo vyšším vzděláním a mezi ženami 18 %, v roce 2016 už to bylo 21 % u mužů a 24 % u žen. Nad zaměstnanými muži převažují zaměstnané ženy jak s maturitou, tak s vysokoškolským diplomem.

NEJČASTĚJŠÍ KOMBINACE HLAVNÍ TŘÍDY ZAMĚSTNÁNÍ A DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ, PRŮMĚRNÁ HRUBÁ MĚSÍČNÍ MZDA (Kč)

Třída zaměstnání CZ-ISCO	Vzdělání	Muži	Ženy	Rozdíl
Řídící pracovníci	Vysokoškolské	82 922	61 468	-21 454
Specialisté		50 762	37 452	-13 310
Techničtí a odborní pracovníci		41 979	34 120	-7 859
Úředníci		35 268	28 741	-6 527
Řídící pracovníci	Vyšší odborné a bakalářské	66 168	44 986	-21 182
Specialisté		43 044	31 552	-11 492
Techničtí a odborní pracovníci		36 916	28 414	-8 502
Řídící pracovníci	Středoškolské s maturitou	52 388	39 342	-13 046
Specialisté		44 044	32 044	-12 000
Techničtí a odborní pracovníci		33 971	27 600	-6 371
Úředníci		28 130	22 781	-5 349
Pracovníci ve službách a prodeji		23 765	19 016	-4 749
Řemeslníci a opraváři		27 459	21 423	-6 036
Obsluha strojů a zařízení, montéři		26 167	21 757	-4 410
Techničtí a odborní pracovníci	Středoškolské bez maturity	31 539	25 076	-6 463
Úředníci		25 096	19 293	-5 803
Pracovníci ve službách a prodeji		17 176	16 643	-533
Řemeslníci a opraváři		25 234	18 753	-6 481
Obsluha strojů a zařízení, montéři	Základní a nedokončené	24 875	20 860	-4 015
Řemeslníci a opraváři		21 915	19 468	-2 447
Obsluha strojů a zařízení, montéři		23 775	20 649	-3 126
Pomocní a nekvalifik. pracovníci		16 746	14 263	-2 483

Zdroj: Strukturální mzdová statistika 2016, ČSÚ

60 %

z celkového počtu absolventů VŠ tvoří ženy

Adekvátně tomu se vyrovnává i podíl mužů a žen nedostatečně kvalifikovaných pro svou práci. Zatímco podíl nedostatečně kvalifikovaných mužů se oproti roku 2014 prakticky nezměnil (15 % v roce 2014 vs. 14 % v roce 2016), mezi ženami jich je výrazně méně (26 % v roce 2014 vs. 16 % v roce 2016). Celkově jsou zaměstnanci nejčastěji nedostatečně kvalifikováni pro vykonávání zaměstnání ve třídě řídicích pracovníků, kde nemá dostatečnou kvalifikaci více než 40 % zaměstnanců. V kvalifikovanosti mužů a žen jsou ale v některých třídách relativně výrazné rozdíly. Zatímco muži jsou častěji než ženy málo kvalifikováni v zaměstnáních spadajících do třídy odborných a technických pracovníků, ženy zase častěji v zaměstnáních v třídách řemeslníků a obsluhy strojů.

PŘEKVALIFIKOVANÝCH ŽEN PŘIBÝVÁ

Nejen že ubylo nedostatečně kvalifikovaných žen, ale zároveň také přibýlo žen, které jsou pro své zaměstnání překvalifikované, a je jich více než mužů (14 % žen vs. 10 % mužů). V případě překvalifikovanosti v jednotlivých třídách zaměstnání už nehraje pohlaví takovou roli. Muži jsou obdobně jako ženy nejčastěji překvalifikováni na pozicích pomocných a nekvalifikovaných pracovníků. Zde, jak už název třídy napovídá, se od nich ani žádná kvalifikace neočekává, přesto ale tři čtvrtiny z nich alespoň nějaký stupeň středoškolského vzdělání mají.

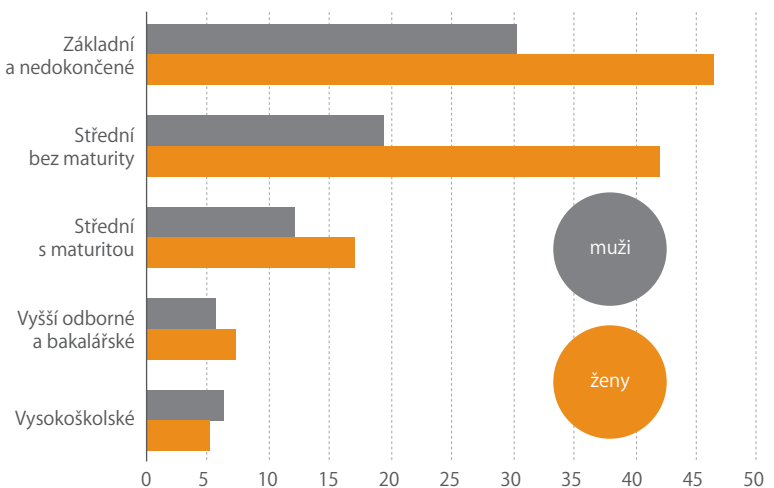
VYŠŠÍ VZDĚLÁNÍ POMÁHÁ ŽENÁM K VYŠŠÍM POZICÍM, ALE NE K VYŠŠÍM MZDÁM

Vyšší vzdělání ženám pomáhá získávat vyšší pozice. Ačkoli v průměru muži zastávají manažerské pozice stále častěji než ženy, za posledních 12 let si ženy polepšily dvojnásobnou rychlostí. Pokud si představíme devět tříd klasifikace zaměstnání jako škálu (1 – Řídicí pracovníci až 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci), pak mají muži v průměru 5,39 bodu a ženy 4,60 bodu. Zatímco si muži za posledních 12 let polepšili o jednu desetinu (z 5,28), ženy o dvě (ze 4,37). Dosažený stupeň vzdělání a vyšší pozice pak přináší i vyšší mzdy. Ženy ale stále vydělávají méně než muži.

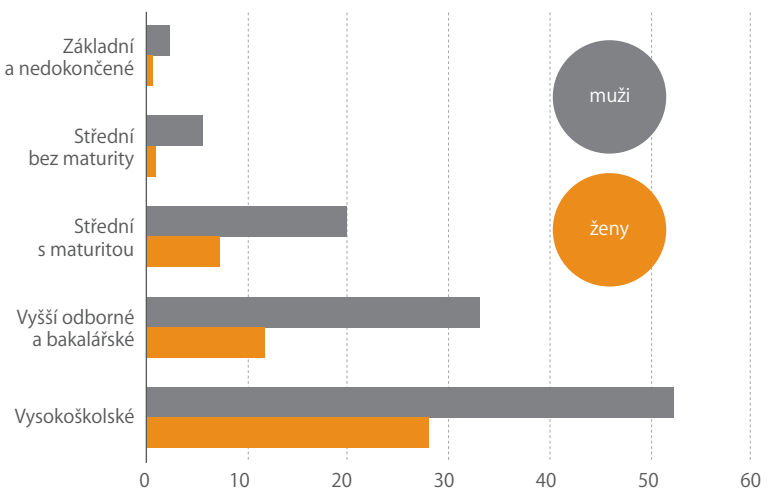
Ve všech běžných kombinacích mají ženy průměrné mzdy značně nižší než muži. To ale není vše. Obecné pravidlo, že čím vyšší vzdělání, tím vyšší mzda, se potvrzuje napříč všemi třídami zaměstnání. Toto pravidlo však platí jen v rámci stejného pohlaví. Pokud začneme porovnávat příjmy mužů a žen, jsou na první pohled patrné značné rozdíly.

Například žena na pozici technický či odborný pracovník s odpovídajícím vzděláním s maturitou měla průměrnou mzdu 27 600 Kč. To je nejen výrazně méně, než kolik na stejné pozici a se stejným vzděláním vydělal muž (33 971 Kč), ale dokonce méně než mzda muže ve stejné profesní skupině, ale jen s nedostačujícím základním vzděláním (30 576 Kč). A také méně než u muže se stejným

MZDA DO 16 000 Kč PODLE DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ (%)

MZDA NAD 40 000 Kč PODLE DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ (%)

Zdroj: Strukturální mzdová statistika 2016, ČSÚ

vzděláním (maturitou), ale na nižší pozici úředníka (28 130 Kč).

Obdobná je situace i v dělnických profesích. Pokud žena s maturitou v obsluze strojů či zařízení měla mzdu 21 757 Kč, muž na stejné pozici bez maturity měl 24 875 Kč.

Zdá se tedy, že zvyšování vzdělanosti u žen sice napomáhá k jejich pronikání do více kvalifikovaných pozic, ale nevede ke zmenšování rozdílu mezi výdělkem mužů a žen.

Výsledkem je, že ženy ve všech sledovaných kategoriích vzdělání mají rozdělení mezd posunutější níže než muži. Vydělávají větší díl chudobných výdělků do 16 000 Kč hrubého (u zaměstnankyň bez maturity takřka každá druhá). Naopak jen velmi malá část žen dosáhne na mzdy vyšší než 40 000 Kč. Do této oblasti pronikne necelé procento žen bez maturity a pouze každá čtvrtá vysokoškolačka, zatímco v případě mužů je to každý dvacátý bez maturity a více než polovina vysokoškoláků.

bit.ly/1USs45j
bit.ly/2syQEPr

Více čtou ženy

Výsledky šetření Vzdělávání dospělých v České republice za rok 2016 potvrdily trendy v četbě knih. Stejně zjištění provedl ČSÚ v roce 2011. Díky tomu je možné vysledovat rozdíly ve čtenářských návycích české populace.

MILAN DEDERA

oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

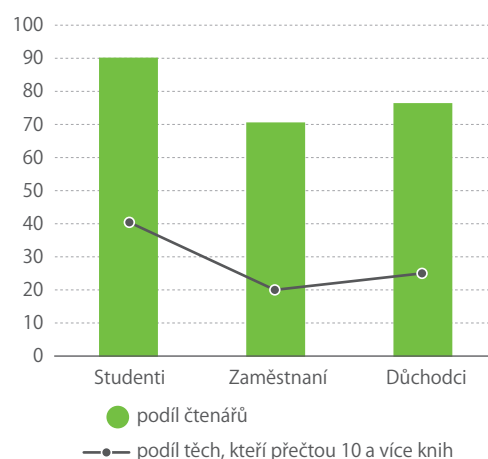
Z údajů Svazu českých knihkupců a nakladatelů vyplývá, že knižní trh v České republice je v dobré kondici. Autoři Zprávy o českém knižním trhu uvádějí, že obrat z prodeje knih mezi lety 2014 a 2016 vzrostl, v roce 2016 se pohyboval okolo 7,8 mld. Kč. Dařilo se také prodeji e-knih. V roce 2016 se podílel 1,5 % na celkovém obratu, což se sice může jevit jako nízký podíl, přesto rostl jejich prodej meziročně rychleji než prodej fyzických knih. Průměrná cena e-knihy se pohybovala u beletristických titulů okolo 62 % ceny tištěné knihy – ta dosahovala výše 261 Kč včetně DPH.

DESET A VÍCE KNIH PŘEČTE ZA ROK PĚTINA DOSPĚLÝCH

Podle aktuálních údajů ČSÚ z šetření Vzdělávání dospělých vyplývá, že v Česku mírně vzrostl podíl čtenářů (osob, které za rok přečtou alespoň jednu knihu) z 68 % v roce 2011 na 73 % v roce 2016. Co se týče množství titulů, které lidé stihnou v období jednoho roku přečíst, nejčastěji sáhli po jedné až čtyřech knihách, a to ve zhruba třetině případů. Překvapivě vysoký podíl (22 %) tvořili zapálení čtenáři, kteří přečtou ročně deset a více knih. Více než čtyři a méně než devět knih pak ročně přečetla necelá pětina populace.

Výrazné rozdíly se vyskytly při srovnání čtenářů a čtenářek. Zatímco 39 % mužů ve zkoumané populaci v roce 2016 nepřečetlo žádnou knihu, mezi

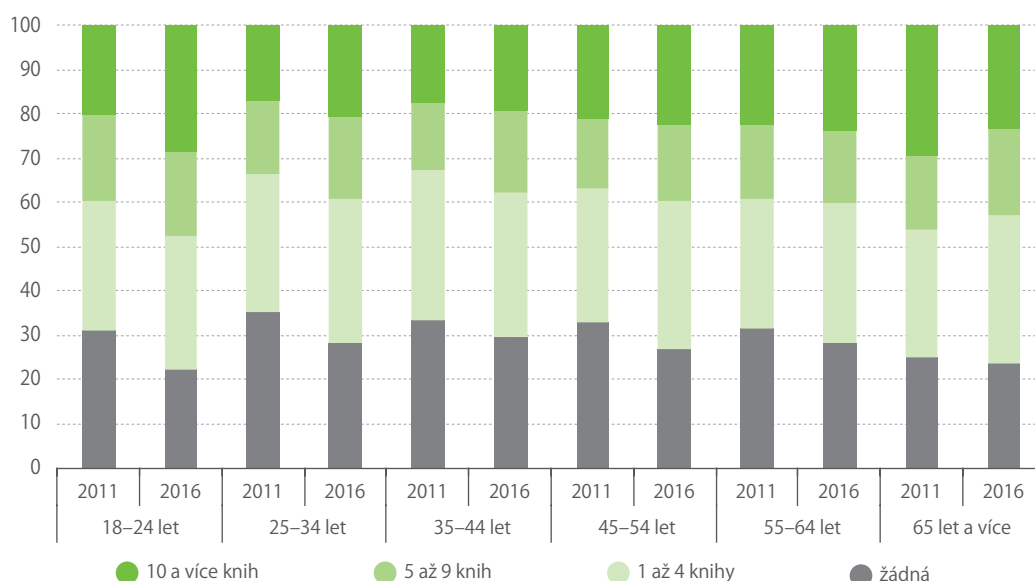
PODÍL ČTENÁŘŮ PODLE EKONOMICKÉHO POSTAVENÍ VE VĚKU 18–69 LET, POČET PŘEČTENÝCH KNIH, 2016 (%)

Zdroj: Vzdělávání dospělých v České republice, ČSÚ

ženami se našlo pouze 15 % těch, které nečtou knihy. Nejvíce mužů (34 %) pak přečetlo v roce 2016 jednu až čtyři knihy. Mezi ženami se našlo stejně vysoké procento (31 %) občasných čtenářek, které přečetly jednu až čtyři knihy, a aktivních čtenářek, jež přečetly deset a více knih.

POČET PŘEČTENÝCH KNIH ZA ROK V LETECH 2011 A 2016 PODLE VĚKOVÝCH KATEGORIÍ^{*)}

^{*)} Pozn.: Podíl těch, kteří přečtou daný počet knih. Zdroj: Vzdělávání dospělých v České republice, ČSÚ

261 Kč

tištěná kniha

162 Kč

e-kniha

tolik činila průměrná cena včetně DPH v roce 2016

PODÍL ČTENÁŘŮ V MLADŠÍCH VĚKOVÝCH KATEGORIÍCH VZROSTL

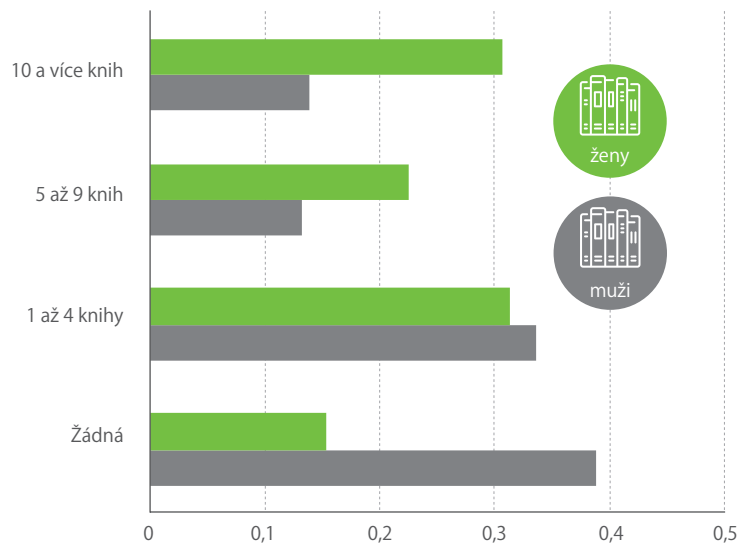
Zájem o četbu knih zkoumaný podle věkových kategorií dosahoval při srovnání údajů z roku 2011 a 2016 podobných hodnot. Mírně se zvýšil u mladých lidí ve věku 18–24 let, a to o 9 procentních bodů. Nejenže se v této věkové kategorii zvýšil podíl čtenářů, ale vzrostl také podíl těch, kteří přečtou ročně 10 a více knih. Četba knih tak v konkurenci různých výtvarných digitální doby mladé lidi stále přitahuje. Údaje zahrnují tištěné i elektronické knihy, členění podle formátu knihy nemá ČSÚ k dispozici.

NEJVÍCE AKTIVNÍCH ČTENÁŘŮ JE MEZI STUDENTY A MLADŠÍMI DŮCHODCI

Pokud zohledníme ekonomické postavení v populaci, bylo v roce 2016 nejvíce čtenářů mezi studenty. Pouze 10 % studentů starších 18 let uvedlo, že v roce 2016 nepřečetli žádnou knihu. Podíl těch, kteří přečetli 10 a více knih, byl u studentů přibližně 40% a takřka dvakrát převyšoval průměr v populaci. Je možné jen spekulovat, kolik z těchto knih bylo přečteno v rámci povinné studijní četby.

U pracujících byl podíl čtenářů i těch, kteří přečetli 10 a více knih, podobný jako v celé populaci. U důchodců pak počet čtenářů oproti zaměstnaným mírně vzrostl. Každý čtvrtý důchodce do 69 let

POČET PŘEČTENÝCH KNIH V ROCE 2016 PODLE POHLAVÍ^{*)}

^{*)} Pozn.: Podíl těch, kteří přečtou daný počet knih. Zdroj: ČSÚ

přečetl 10 a více knih. V důchodovém věku tak zřejmě lidé opět nacházejí cestu k četbě, což může být dáno zejména vyšším množstvím volného času. Všeobecně tedy platí, že nejvyšší podíl čtenářů můžeme nalézt u mladších lidí ve studentském věku, stejně jako u starších lidí v důchodovém věku.

bit.ly/2HbpsAk

Statistická knihovna

Hledáte statistické informace?
Navštivte knihovnu
a prodejnu ČSÚ.

55 650 svazků
odborné literatury

100 titulů
statistických periodik

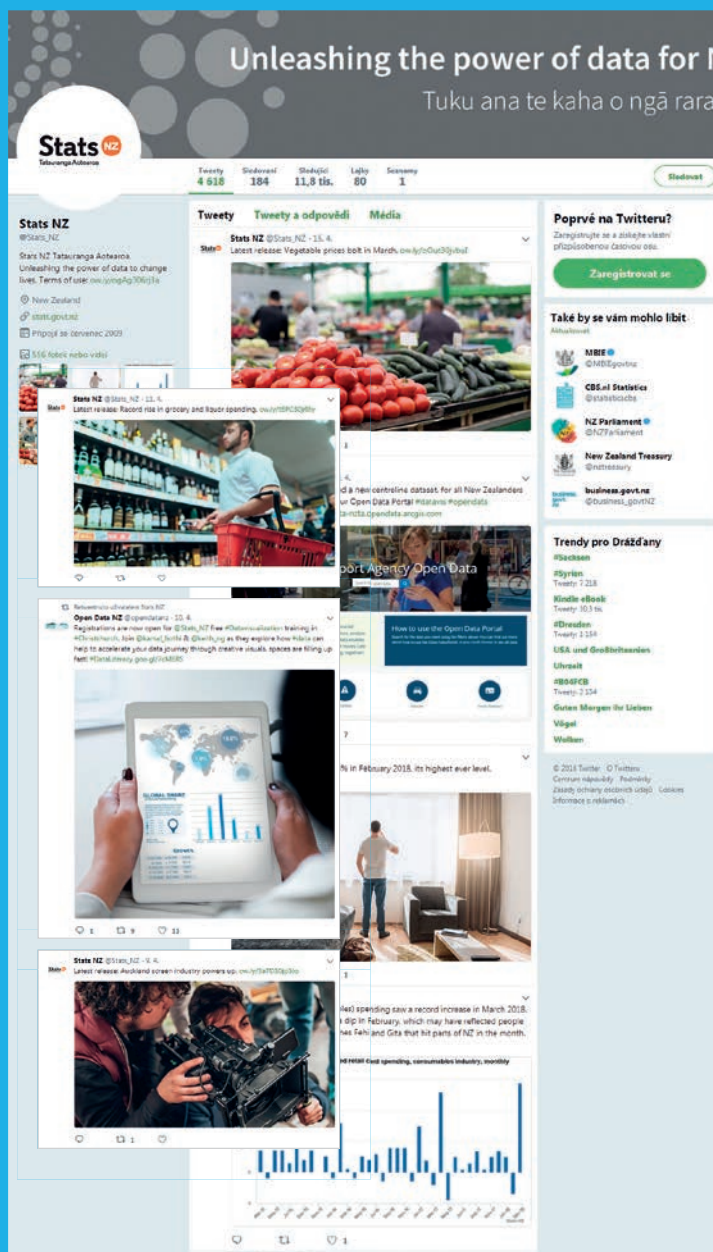
@Stats_NZ

NOVOZÉLANDSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

CO VÍTE O NOVÉM ZÉLANDU? SVÉ ZNALOSTI SI MŮŽETE OVĚŘIT, PŘÍPADNĚ ROZŠÍŘIT Z TWITTEROVÉHO ÚČTU NOVOZÉLANDSKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU.

Úřad je na Twitteru aktivní od roku 2009, i když zpočátku nebyla četnost příspěvků nikterak velká. V současnosti se z něj téměř každý den dozvíte něco nového.

bit.ly/2J2enPg

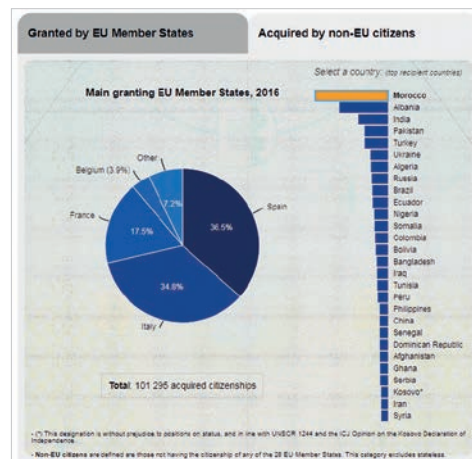
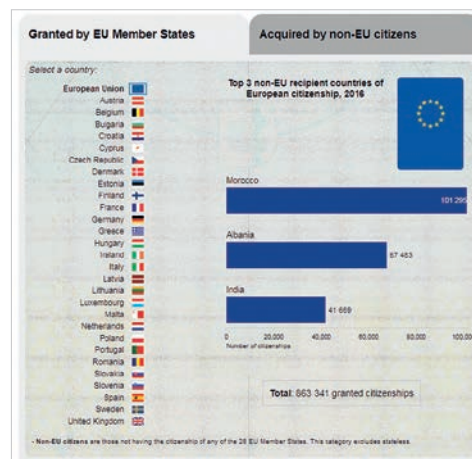
EUROSTAT

KDO NEJČASTĚJI DOSTÁVÁ OBČANSTVÍ STÁTŮ EU?

EUROSTAT PŘIPRAVIL PŘEHLEDNOU APLIKACI, S JEJÍŽ POMOČÍ LZE ZJISTIT TŘI NEJČASTĚJŠÍ ZEMĚ, Z NICHŽ POCHÁZEJÍ TI, KTEŘÍ ČERSTVĚ ZÍSKALI OBČANSTVÍ NĚKTERÉHO ZE STÁTŮ EU.

V roce 2016 přibýlo nejvíce nových občanů EU z Maroka, Albánie a Indie. Tyto tři nejčastější země původu se v jednotlivých členských zemích liší. ČR udělila občanství nejčastěji občanům Ukrajiny, Ruska a Vietnamu.

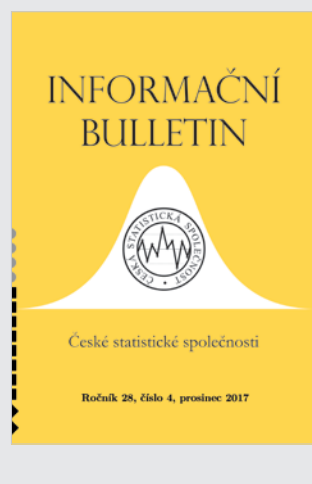
bit.ly/2qrfDV8

ČESKÁ STATISTICKÁ SPOLEČNOST INFORMAČNÍ BULLETIN

V POSLEDNÍM
INFORMAČNÍM BULLETINU
JE PŘÍSPĚVEK ZABÝVAJÍCÍ
SE POČÁTKY STATISTICKÝCH
GRAFŮ V ČESKÝCH
ZEMÍCH V 19. STOL.
TY JSOU SPOJENY SE
JMÉNY G. N. SCHNABELA,
E. VON SCHWARZERA,
K. CZOERNIGA
A K. KOŘISTKY.

Informační bulletin České statistické společnosti vychází s podporou Českého statistického úřadu čtyřikrát ročně. Příležitostně vychází i mimořádné české a anglické číslo. Časopis je na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice. Kromě informací ze Společnosti, které mj. zahrnují pozvánky na konference a zprávy z konferencí, jichž se členové Společnosti zúčastnili, obsahuje každé číslo nejméně jeden článek.

WHO KOJTE, JE TO DŮLEŽITÉ

SVĚTOVÁ
ZDRAVOTNICKÁ
ORGANIZACE
UPOZORŇUJE V DESETI
INFOGRAFIKÁCH
NA VÝZNAM KOJENÍ.

Zdravotnická organizace uvádí, že kojením do dvou let věku dítěte by se zabránilo úmrtí 820 tis. dětí mladších pěti let ročně. Infografiky se zaměřují především na zdravotnická zařízení. Díky tomu, že děti po narození budou stále u své matky, budou mít možnost se kdykoli od ní napít.

bit.ly/2EGmfDw

PP AGENCY, S. R. O. DOING BUSINESS IN THE CZECH REPUBLIC

Publikace, na níž se kromě Českého statistického úřadu podílelo množství dalších institucí, přináší na téměř 130 stranách množství kvalitních datových podkladů, bez kterých se neobejde žádné podnikatelské rozhodování. Nechybějí ani komentáře k dosavadnímu ekonomickému vývoji. Autorem předmluvy je předseda ČSÚ Marek Rojíček. Titul je dostupný pouze v anglické jazykové verzi.

bit.ly/2qGyeNb

Příjmy a životní podmínky domácností

Vydavatel: Český statistický úřad

V publikaci ČSÚ naleznete údaje o ekonomických a sociálních podmínkách českých domácností a o jejich příjmové situaci v předcházejícím roce.

Titul obsahuje informace z oblasti bydlení, zdraví a materiálních podmínek domácností. Jednotlivé aspekty jsou zde uvedeny ve třídění podle různých charakteristik domácností, jako jsou složení domácnosti, ekonomická aktivita a věková struktura jejích členů, kraj i místo bydliště nebo mnoho dalších.

Průměrné čisté peněžní příjmy domácnosti na osobu za rok 2017 byly na úrovni 14 300 Kč/měsíc. Meziročně vzrostly reálně o 3,8%. To znamená, že za své příjmy si mohly domácnosti koupit více zboží. Velké rozdíly v příjmové situaci panovaly mezi jednotlivými typy domácností podle jejich složení. Z údajů vyplývá, že domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let měly lehce podprůměrnou úroveň příjmů, avšak domácnosti s dětmi byly pod průměrnou úrovní mnohem výrazněji. Především samoživitelky s dětmi měly průměrné měsíční čisté peněžní příjmy ve výši, která nedosahovala ani 9 900 Kč na osobu.

Celkové zlepšení finanční situace domácností se mohlo pozitivně projevit na tom, jak domácnosti

vycházely se svými příjmy. V roce 2017 vycházelo se svými příjmy snadno až velmi snadno 11,2% domácností, což bylo o 0,2 procentního bodu více než v roce 2016. Naopak ubylo domácností, které vycházely se svými příjmy s obtížemi až velkými obtížemi, což uvedla celkem čtvrtina domácností. Zatímco u domácností dvojic s dětmi šlo o 18% případů, u domácností jednotlivců starších 65 let se jednalo o každou třetí, a u samoživitelů s dětmi dokonce o každou druhou.

Náklady domácností na bydlení za rok 2017 činily v průměru 5 626 Kč za měsíc, tedy zůstaly na podobné úrovni jako v předcházejícím roce. Podíl příjmů, které domácnosti v roce 2017 vynakládaly právě na bydlení, se meziročně již čtvrtým rokem mírně snížil až na hodnotu 16,6%, a to zejména v důsledku růstu příjmů domácností. S tím souvisí i zlepšení vnímání nákladů na bydlení jako zátěže rodinného rozpočtu. Zatímco v roce 2016 představovaly náklady na bydlení velkou zátěž pro 23,7% domácností, v roce 2017 tak uvedlo jen 21,7% domácností. Podíl domácností, které nepovažovaly náklady na bydlení za žádnou zátěž, se meziročně zvýšil na 10,5%.

Na zlepšení finanční situace domácností poukázaly i snižující se podíly osob žijících v domácnostech, které si z finančních důvodů nemohly dovolit některou z položek materiální deprivace.

Náklady domácností na bydlení za rok 2017 činily v průměru 5 626 Kč za měsíc.

bit.ly/2JQAlps

PUBLIKACE ČSÚ

www.czso.cz
objednavky.czso.cz

 tištěná

 elektronická

 on-line

Vývoj indexů spotřebitelských cen (1. Q 2018)

Čtvrtletní analýza vývoje indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) na území ČR podle klasifikace konečné spotřeby COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose) za domácnosti celkem.

Spotřeba vybraných ropných produktů a zemní plyn (leden 2018)

Titul předkládá vybrané údaje z bilance ropy a ropných produktů či bilance zemního plynu na trhu v České republice podle mezinárodní metodiky IEA. Údaje jsou prezentovány v časové řadě posledních tří let.

Volba prezidenta republiky (2018)

Publikace přináší přehled výsledků prvního a druhého kola voleb na obsazení prezidentského úřadu. Výsledky jsou uváděny nejen za celou ČR a kraje, ale také v členění podle okresů a obcí s rozšířenou působností.

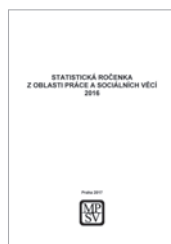
České zemědělství očima statistiky (1918–2017)

Tištěná publikace obsahuje doplněné a rozšířené páté vydání dlouhodobých časových řad vybraných ukazatelů statistiky zemědělství. Tentokrát přináší údaje, které se týkají období let 1918 až 2017.

STATISTICKÁ ROČENKA Z OBLASTI PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ 2016

Vydavatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Datovou základnu ročenky tvoří zejména výstupy z resortních statistických zjišťování doplněné o vybrané ukazatele z příslušných resortních informačních systémů.

bit.ly/2vIFvqz

INDEXY CEN VÝVOZU A DOVOZU V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2017

Vydavatel: Český statistický úřad

V porovnání s rokem 2016 se vloni vývozní ceny snížily a dovozní zvýšily. Detailní informace naleznete v brožuře a na webu ČSÚ.

bit.ly/2J6wByW

ZPRÁVA O STAVU ZEMĚDĚLSTVÍ ČR ZA ROK 2016, „ZELENÁ ZPRÁVA“

Vydavatel: Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Každoroční komplexní statistická prezentace a hodnocení vývoje českého zemědělství a potravinářství v ČR za rok 2016.

bit.ly/2HpCH0i

Úplné náklady práce – definitivní údaje (2016)

Definitivní údaje o úrovni nákladů práce, jež představují celkové náklady zaměstnavatele, které musí vynaložit k získání a výchově zaměstnanců, k odměňování za práci a k zabezpečení sociálních potřeb zaměstnanců.

Zahraněční obchod ČR podle CZ-CPA v národním pojetí – čtvrtletní údaje (1. Q 2018)

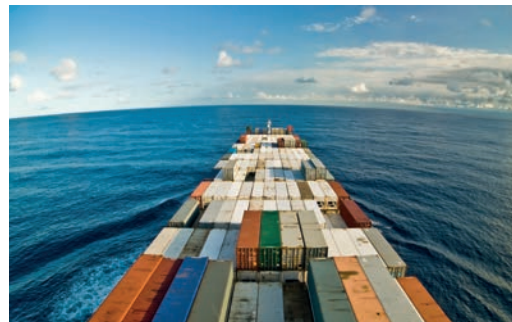
Údaje o zahraničním obchodu České republiky, které jsou členěny podle klasifikace CZ-CPA celkem a v teritoriální struktuře.

KALENDÁŘ – RYCHLÉ INFORMACE

KVĚTEN 2018

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

2 ST

Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (3/2018)

4 PÁ

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (1. Q 2018)

7 PO

Průmysl (3/2018)
Stavebnictví (3/2018)
Maloobchod (3/2018)

9 ST

Zahraněční obchod (3/2018)

10 ČT

Indexy spotřebitelských cen – inflace (4/2018)
Služby (1. Q 2018)
Cestovní ruch (1. Q 2018)

15 ÚT

Předběžný odhad HDP (1. Q 2018)

18 PÁ

Indexy cen vývozu a dovozu (3/2018)
Indexy cen výrobců (4/2018)

24 ČT

Konjunkturální průzkum (5/2018)

31 ČT

Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (4/2018)

Vodovody, kanalizace a vodní toky (2017)

Jde o vybrané technické ukazatele vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod, údaje o vodních tocích, odběrech povrchových vod a vypouštění znečištění.

Věkové složení obyvatelstva (2017)

Věkové složení obyvatelstva je zpracováno na základě bilance přirozeného a mechanického pohybu obyvatelstva v roce 2017. Data jsou zpracována podle pohlaví a jednotek věku k 1. 1., 1. 7. a 31. 12.

Vývoj indexů cen výrobců (1. Q/2018)

Analýza zachycuje vývoj indexů cen výrobců (průmyslových výrobců, zemědělských výrobců, tržních služeb a ve stavebnictví).

Ptejme se na původ dat

TEREZA
KOŠŤÁKOVÁ

Všude kolem nás krouží čísla. Na internetu, v televizi, všude. Lidé se ve snaze dodat svému názoru váhu a objektivitu snaží podložit svá tvrzení (jakýmkoliv) číslem. Většina těchto dat vychází z průzkumů založených na výběrových šetřeních, protože plošná šetření jsou v praxi těžko proveditelná a příliš drahá. Někdy jsou údaje kvalitní, někdy ne. Proto je potřeba, abychom byli ostražití a kriticky přemýšleli o tom, co slyšíme a vidíme. Obzvláště, když čteme v rychlosti jen krátké zprávičky nebo prolétneme nadpisy článků.

Řekněme, že slyšíme zprávu: „Češi jsou národem kutilů. Boříme, stavíme, přestavujeme, zahrádkaříme. Každý Čech utratí ročně za kutilství 25 741 Kč.“ Když to většina z nás uslyší, řekne si: Páni, to je opravdu dost! A tak přesné číslo? Překvapivá zpráva, ale nevypadá podezřele. Je podložena číslem, nemáme tendenci pochybovat. Ale měli bychom. Když pomíneme nejasné hranice toho, co je kutilství, první, na co bychom se měli ptát, je: Kde se to číslo vzalo? Ve zprávě žádné podrobnosti nejsou. Ale vzhledem k tomu, že mě se nikdo neptal, šlo asi o výběrové šetření, nikoliv o plošné zjišťování. Otázkou je, jak byl průzkum prováděn a jak jsou jeho výsledky přesné.

Představme si, že částka byla zjištěna následovně: před několika vybranými hobby obchody byl každou březnovou neděli odpoledne prováděn průzkum mezi kolemdoucími s dotazem, kolik utratí ročně za zahrádkaření, vylepšování bydlení apod. A na základě jejich odpovědí byl vypočítán průměr (25 741 Kč), jež autor zprávy zevšeobecnil a interpretoval jako výdaje, které v průměru utratí za rok každý Čech.

I laika napadne, že takový průzkum je nevyhovující. Statistik by řekl, že takový odhad je vychýlený (tj. není nestranný), protože vzorek respondentů (tj. těch, kteří odpovídali na otázky) byl nereprezentativní (neodpovídá české populaci). Přece kdo jiný než ryzí kutilové v neděli odpoledne obcházejí hobby obchody? Tedy ti, kteří za kutilství utrácejí nejvíce. Proto je zjištěný průměr vychýlen nahoru k vyšším částkám. Nikdo se totiž neptal těch, kteří neděli trávili v parku, v kavárně nebo doma u televize. Považovat výsledky takového průzkumu za vypovídající o výdajích všech Čechů je zcela chybné.

Částku 25 741 Kč bychom mohli interpretovat jako průměrný roční výdaj nedělních zákazníků hobby obchodů v měsíci březnu. Nelze totiž hovořit ani o reprezentativním vzorku kutilů obecně, protože lze předpokládat, že většina z těch, kteří v březnu nakupují, jsou zahrádkaři nebo budovatelé venkovních staveb. A ti budou utrácet zcela jiné částky než zimní kutilové.

Aby byl průzkum (výběrové šetření) prováděn kvalitně, měl by být založen na **reprezentativním vzorku, který má podobnou strukturu jako zkoumaná populace**. Pokud by naším cílem bylo zjistit průměrné roční výdaje zákazníků, kteří chodí do hobby obchodů na jaře, byl by snad výše popsán způsob průzkumu vhodný a interpretace správná (za předpokladu dostatečně velkého vzorku). Nicméně pokud zkoumáme populaci České republiky, měl by být průzkum mnohem širší a vzorek lidí, jichž se ptáme, by měl lépe reprezentovat českou populaci (podle věku, pohlaví, vzdělání... či jiných znaků, které považujeme za klíčové). **Nejlépe by mělo jít o náhodný výběr** těch, kteří na otázky odpovídají. Ale není snadné takový průzkum v praxi zajistit a většinou je to drahé. Proto bychom vždy měli vědět, kdo šetření prováděl.

Jakmile jde o průzkum, je důležité se také ptát, jaká je přesnost prezentovaných výsledků. K tomu existují standardní statistické metody odhadující statistickou chybu výběrového šetření. Běžný uživatel nemusí metody znát, měl by však chápat, že cílem takových šetření je **obvykle odhad intervalu, ve kterém se s určitou pravděpodobností pohybuje hledaná hodnota**. V našem příkladu by zpráva měla správně znít asi takto: „S 95% pravděpodobností se průměrné roční výdaje kutilů nakupujících v březnu pohybují okolo 25 700 Kč +/- 3 500 Kč.“ Bohužel, takto suchá zpráva by asi nikoho nezaujala. **Určitá míra zjednodušení je tedy už z principu přirozená a v mediální sféře nutná**. Nemělo by to však vést k zavádějícím závěrům. A posluchači, diváci a čtenáři si musejí být těchto tendencí vědomi, být ostražití a přemýšlet o předkládaných číslech, ne je jen pasivně přijímat.

»
Aby byl průzkum (výběrové šetření) prováděn kvalitně, měl by být založen na reprezentativním vzorku, který má podobnou strukturu jako zkoumaná populace. Nejlépe by mělo jít o náhodný výběr.

Statistika

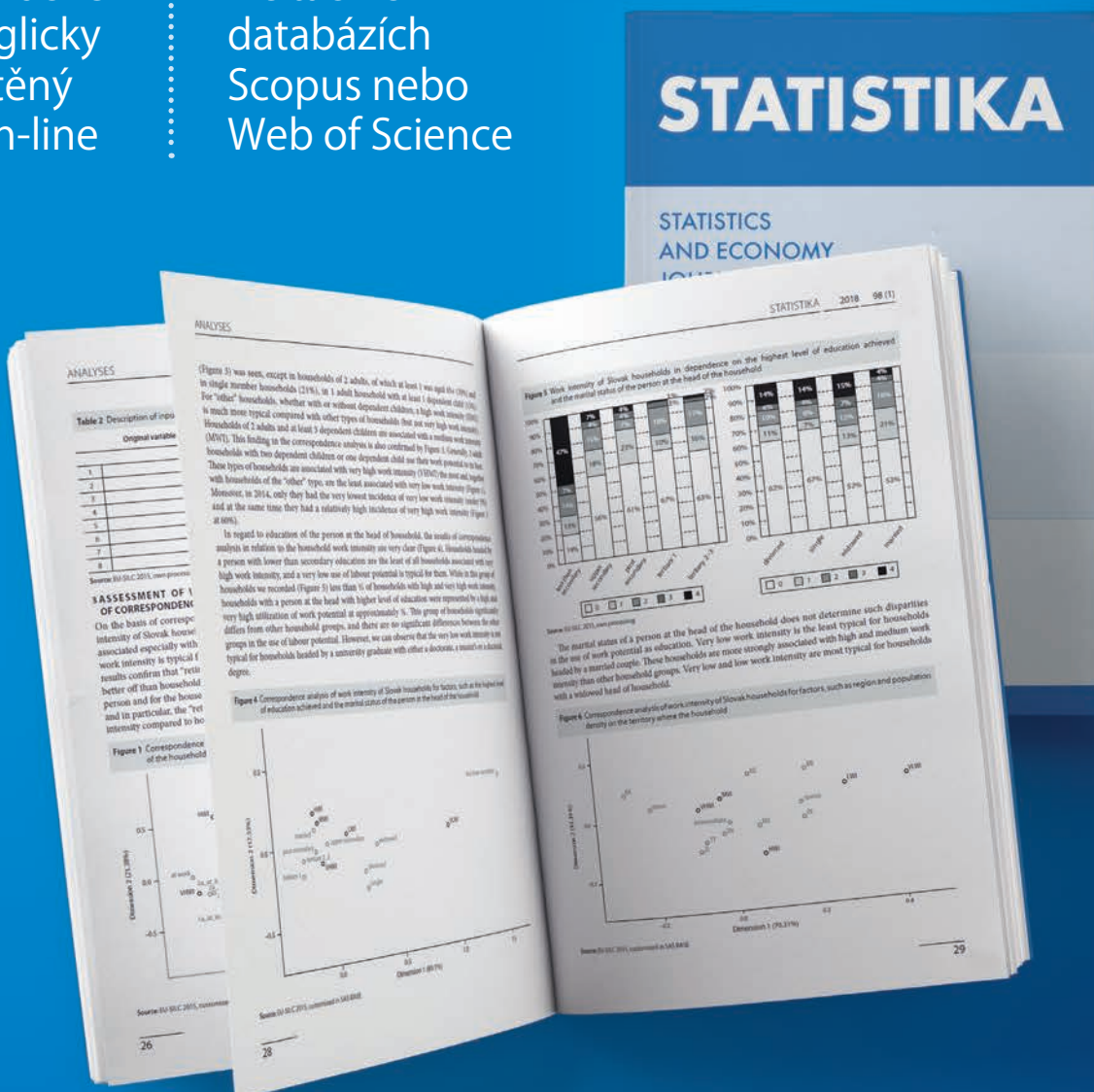
Mezinárodní odborný časopis ČSÚ

4x ročně
anglicky
tištěný
i on-line

v citačních
databázích
Scopus nebo
Web of Science

Statistická ročenka ČR

Portrét České republiky v datech

pravidelně
od roku 1957

každoročně
česko-anglicky

v knižní
i elektronické
podobě

objednavky@czso.cz
www.czso.cz/ročenka_CR

